

PREZYDENT  
MIASTA ŁOMŻA

Łomża dn. 03.06.2015

MOPS .0711.A.14/2015

Przewodniczący  
Rady Miejskiej Łomży

## WNIOSEK

Zgodnie z planem Rady Miejskiej na 2015r przedkładam sprawozdanie z realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta na lata 2007-2015” za 2014 rok.

Z poważaniem:

z up. PREZYDENTA MIASTA

  
dr Agnieszka Barbara Kaczyńska  
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

DYREKTOR  
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Łomży  
  
mgr inż. Wiesław Jagielak



**Informacja z realizacji**

**„Strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta  
na lata 2007-2015”  
za 2014**

Łomża 22 maj 2015 r

## WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Łomży jest wieloletnim dokumentem uwzględniającym programy i projekty mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Obowiązek jej opracowania wynika z ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m. innymi:

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka:<sup>1</sup>

*„Strategia rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta na lata 2007-2015” została przyjęta uchwałą Nr 74/XV/07 w 2011 r.*

W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane były miejskie instytucje, zajmujące się pomocą społeczną w mieście oraz instytucje działające w szerszym obszarze polityki społecznej jak: ochrona zdrowia, edukacja, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, bezrobotnym, itp.

Działania zawarte w strategii skierowane są głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie oraz zagrożonych tym zjawiskiem. Sprawozdanie z realizacji zadań za 2014r opracowano w oparciu o materiały źródłowe jednostek organizacyjnych i instytucji, sprawozdań MPiOPS-03 za 2014r oraz oceny zasobów pomocy społecznej za 2014r.

Koordynowanie, monitorowanie i ewaluację strategii pełni Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

---

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej tekst jednolity (Dz.U.2015r, poz.163ze zm.)

## **CELE STRATEGICZNE - główne obszary działania w 2014 roku**

### **I. SYSTEMATYCZNA ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował szeroki zakres zadań z ustawy o pomocy oraz innych obowiązujących ustaw.

Celem strategicznym jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwo w życiu społecznym.

Głównym celem pomocy społecznej jest:

- wsparcie osób i rodzin w przewycięzeniu sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej- dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii.

W 2014r Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy dla **2615** osób -**1732** rodzin.

Pomoc na zaspokojenie potrzeb przyznawana była w formie finansowej, rzeczowej i usługowej.

Świadczenia pieniężne otrzymało **2072 osoby**.

Zasiłki okresowe otrzymało 1295 osób,

Zasiłki stałe – 317 osób

Zasiłki celowe – 1899 osób.

Świadczenia niepieniężne otrzymało **1699 osób**.

Z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania ”w 2014r skorzystało 1590 osób w tym:

- dzieci do 7 roku życia – 285

- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 578,

- pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej - 727

Posiłki otrzymało 863 osób w tym:

- całodzienne wyżywienie (przedszkola) -227 dzieci,

- pełen obiad (w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych) - 636 dzieci,

- 727 osób otrzymało paczki żywnościowe.

Z usług opiekuńczych skorzystało 97 osób w tym 4 specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Najczęstszym powodem korzystania z pomocy było równocześnie kilka przesłanek:

- **ubóstwa – 1393**
- bezdomność- 31
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 95
- bezrobocie - **1014**
- niepełnosprawność - 475
- długotrwała choroba - 380
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 188 w tym: rodziny niepełne -146, rodziny wielodzietne - 51
- alkoholizm – 61

Analizując powyższe przesłanki to w większości **ubóstwo** jest przyczyną korzystania z pomocy. W głównej mierze **bezrobocie** wpłynęło na szerzenie się ubóstwa. Najbardziej narażone na długotrwałe ubóstwo są rodziny wielodzietne, niepełne z osobami niepełnosprawnymi a także gospodarstwa domowe osób o niskim poziomie wykształcenia.

Utrata źródeł dochodu powoduje, że dla znacznej części ludności zasiłki z pomocy społecznej stają się głównym źródłem utrzymania.

Działania pracowników socjalnych to nie tylko wypłata świadczeń pieniężnych, ale przede wszystkim praca socjalna mająca na celu zapobieganie trudnym sytuacjom i pomoc w prawidłowym rozwoju rodziny. Praca socjalna to działalność zawodowa skierowana do osób i rodzin w kierunku wzmocnienia lub odzyskiwania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona była w 1774 rodzinach.

Praca socjalna dotyczyła głównie:

- edukacji prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych
- pomocy w dotarciu do poradnictwa specjalistycznego, uzyskaniu przysługujących świadczeń, dodatku mieszkaniowego,
- informowania o ofertach pracy, przeprowadzono rozmowy z pracodawcami, informowano o szkoleniach zawodowych organizowanych w PUP, motywowano

do uczestnictwa w projekcie EFS, udzielano pomocy w poszukiwaniu pracy, kierowano do CIS,

- kierowania bezrobotnych na prace społecznie użyteczne,
- informowania o możliwościach leczenia uzależnień, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
- współpracy z instytucjami (Policja, Sąd, Straż Miejska, Szkoły) i organizacjami społecznymi (PKS, CARITAS, TPD, EDUKATOR, BPO, OCALENIE )mającymi wpływ na udzielenie pomocy rodzinom,
- przyjmowania przez pracownika socjalnego funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej oraz kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej,
- przeprowadzania wywiadów środowiskowych w związku z ubieganiem się osób o świadczenia pielęgnacyjne.

Realizując pracę socjalną pracownicy socjalni zawierali także kontrakty socjalne z osobą ubiegającą się o pomoc.

Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej.

W 2014 r. kontrakt socjalny zawarto z **233 osobami**, które dotyczyły głównie:

- uzyskania nowych kwalifikacji, aktywnej integracji, uczestnictwa w projekcie systemowym „EFS - Nowa droga do sukcesu”,
- podjęcia działań w celu uzyskania przysługujących świadczeń,
- podjęcia leczenia odwykowego dla osób uzależnionych oraz współ uzależnionych członków rodziny,
- występowania z pozwami o uzyskanie alimentów,
- podjęcia pracy, zarejestrowania się w PUP,
- złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz własnych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, korzystał z bogatej oferty bezpłatnych szkoleń

organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku w ramach projektu systemowego „Bądź Aktywny, Bądź Najlepszy”.

Szkolenia pracowników w 2014 roku:

1. Praca z dzieckiem i osobą agresywną – 4 osoby,
2. Mediacje rodzinne – 1 osoba,
3. Rozwiązywanie konfliktów i mediacje międzykulturowe – 1 osoba,
4. Socjoterapia – 3 osoby,
5. Szkolenie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień- 1 osoba,
6. Interwencja kryzysowa. Podstawy profesjonalnej pomocy – 3 osoby,
7. Analiza przypadku bezrobotnego klienta pomocy społecznej – 2 osoby,
8. Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - 2 osoby,
9. Standardy pracy socjalnej z osobami bezdomnymi – 5 osób,
10. Seminarium „procedura odbierania dziecka” – 6 osób,
11. Praca z osobą zaburzona psychicznie i jej rodziną – 8 osób.

Pracownicy socjalni brali udział w wizytach studyjnych: Prezentacja dobrych praktyk w zakresie wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem – 4 osoby, organizowanie społeczności lokalnej – 1 osoba, w zakresie aktywizacji społeczno-ekonomicznej na przykładzie ekonomii społecznej- 1osoba, w zakresie wspierania osób starszych i niepełnosprawnych –1, dobre praktyki w obszarze współpracy instytucjonalnej – 1 osób.

Ponadto 2 osoby są w trakcie specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Istotną rolę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych **pełniła rodzinna piecza zastępcza.**

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 76 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 /Dz. U nr: 149 poz. 887/ powierzono nowej jednostce samorządowej Centrum Pieczy Zastępczej w Łomży, utworzonej na lokalowej i częściowo kadrowej bazie Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Łomży, który w 1998 r rozpoczął proces budowania systemu rodzinnej pieczy zastępczej w Łomży.

## **Zadania Centrum Pieczy Zastępczej Łomży.**

1. Promowanie i prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej .

Propagowano rodzicielstwo zastępcze poprzez medialną promocję dobrych wzorców opieki zastępczej.

2. Szkolenie, diagnozowanie i kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

Kandydaci na opiekunów zastępczych przed rozpoczęciem szkolenia są diagnozowani tj. przechodzą badania psychologiczne, przeprowadzane są wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania. Następnie kandydaci składają dokumenty określone w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna, ukończenie szkolenia i zgromadzenie wymaganej dokumentacji kandydatów na opiekunów zastępczych jest podstawą do wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego uprawniającego do ubiegania się o status rodziny zastępczej. Procedura przygotowania rodziny trwa 4 -5miesiący.

3.Organizowanie szkoleń rodzin zastępczych mających na celu podnoszenie kwalifikacji opiekuńczo-wychowawczych opiekunów zastępczych.

Centrum Pieczy Zastępczej przeprowadza co roku szkolenia doszkalające rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe / 6- 8 szkoleń w ciągu roku/.

4. Zapewnianie pomocy /psychologa, pedagoga/ oraz wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

Rodziny zastępcze korzystały z poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego Centrum Pieczy Zastępczej. Pomoc psychologiczną miały zapewnione rodziny z trudnościami wychowawczymi, które zgłaszały taką potrzebę, lub koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie wizyt i obserwacji ocenił, że rodzina powinna być wzmocniona poradnictwem pedagogicznym lub psychologicznym. W 2014 udzielono łącznie ok. 80 porad.

5.Współpraca ze środowiskiem lokalnym,



Centrum Pieczy Zastępczej współpracowało ze wszystkimi jednostkami i organizacjami działającymi w środowisku pomocy społecznej. Współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łomży oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, z którym jest podpisane porozumienie na realizację niektórych zadań dotyczących organizowania opieki zastępczej na terenie Powiatu Łomżyńskiego, Sądami, które opiniowały w sprawach władzy rodzicielskiej, z instytucjami oświatowymi oraz podmiotami leczniczymi.

6. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

Pomoc prawną (poradnictwo, pisanie wniosków do sądu, odpowiedzi na zapytania sądu) otrzymywały rodziny w zależności od potrzeb.

7. Regulowanie sytuacji prawnej,

Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie były zgłaszane do Ośrodka Adopcyjnego w Łomży działającego w ramach ROPS w Białymstoku. Zgłoszenie następowało poprzez przesłanie karty zgłoszenia dziecka zawierającej wyczerpującą informację o sytuacji życiowej, rodzinnej zdrowotnej oraz diagnozę psychologiczną dziecka będącego w rodzinie zastępczej.

W roku 2012-2014 CPZ zgłosiło do Ośrodka Adopcyjnego **70 dzieci** z uregulowaną na wniosek CPZ sytuacją prawną – zostało adoptowanych łącznie 49.

W rodzinach zawodowych i niezawodowych czeka na adopcję 2 rodzeństwa: 3 dzieci i 2 dzieci oraz 12 letni chłopiec. Dwie rodziny zastępcze przysposobiły dzieci, które powierzono ich opiece.

W 2014 na dzień 31 grudnia było 37 rodzin zastępczych (63 dzieci) w tym :

- spokrewnionych – 19 rodzin, przebywało 28 dzieci
- niezawodowych – 13 rodzin, przebywało 24 dzieci
- zawodowych – 5 rodzin, przebywało 11 dzieci

W ciągu 2014 r. w rodzinach zastępczych umieszczono 21 dzieci w wieku od 0-14 lat. Do Ośrodka Adopcyjnego zgłoszono 22 dzieci.

Wszystkie rodziny zastępcze w Łomży są objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

### **Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:**

1. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
2. przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednią rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku,
3. pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
4. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
5. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
6. udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej; nadzór pedagogiczny nad wychowankami mieszkającymi w mieszkaniu chronionym,
7. przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

### **Czynności dodatkowe wynikające z realizacji zadań.**

Centrum Pieczy Zastępczej prowadzi Bank danych o małoletnich pochodzących z Miasta Łomży przebywających w różnych formach opieki zastępczej.

Centrum opiniuje wnioski kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe, przedkładane do MOPS oraz wnioski składane przez rodziny zastępcze w sprawie świadczeń wynikających z ustawy /np. o jednorazowe świadczenie, o dofinansowanie zdarzeń losowych o rodzinę pomocową/. Centrum Pieczy zastępczej opiniuje wnioski rodziców biologicznych złożone do sądu rodzinnego o urlopowanie dzieci.

Centrum Pieczy Zastępczej pozostaje w stałej współpracy z MOPS w Łomży i nadzoruje aktualizację dokumentów rodziny zastępczej stanowiących podstawę wypłacania świadczeń przysługujących opiekunom zastępczym i usamodzielnionym wychowankom rodzin zastępczych.

Centrum przygotowuje opinie na prośbę Sądu Okręgowego w sprawach rozwodowych, i o ubezwłasnowolnienia dot. małoletnich, dla których przewidywana jest piecza zastępcza.

### **Praca z rodziną naturalną.**

Centrum Pieczy Zastępczej realizuje zadanie gminy w zakresie pracy z rodziną naturalną. Nowe zadanie i nowe stanowisko pracy – asystent rodziny, obecnie fakultatywne od 2015 r. jest obligatoryjnym zadaniem. Usytuowanie asystenta rodziny po za MOPS jest rozwiązaniem innowacyjnym. Pozytywem takiej organizacji jest to, że asystent rodziny uzupełnia pracę pracownika socjalnego w innym wymiarze i innymi metodami albo pracuje z rodziną niewydolną wychowawczo, nie korzystając z pomocy socjalnej.

#### **Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:**

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin,
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psycho-educacyjnych,
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,

15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Centrum pracują z rodzinami dysfunkcyjnymi zgłoszonymi przez MOPS, przez Sąd rodzinny lub kuratora sądowego w sytuacji, kiedy nadzór kuratorski jest bezskuteczny i praca socjalna nie daje rezultatów a niewydolność wychowawcza rodziców pogłębia się.

Asystent kontynuuje pracę z rodziną również wówczas kiedy dzieci zostały umieszczone w opiece zastępczej. Efektem tej pracy jest zrealizowanie planu naprawczego w funkcjonowaniu rodziny i umożliwienie powrotu dzieci pod opiekę rodziców. O sytuacji w rodzinie naturalnej informuje sąd rodzinny. Asystent rodziny jest w stałym kontakcie z pracownikiem socjalnym MOPS i Kuratorem sądowym.

Z usług asystenta rodziny w 2014 r. skorzystało 67 rodzin – 135 dzieci.

**Powiatowy Urząd Pracy w Łomży** w 2014r także realizował zadania przewidziane w Strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta:

Aktywizacja bezrobotnych przy udziale środków Funduszu Pracy oraz środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego.

#### **Otrzymane środki z Funduszu Pracy i EFS**

Lp.	Rok	Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej			
		Fundusz Pracy	EFS „Nowe Perspektywy”		Razem
			Kwota dofinansowania	Wkład własny z Funduszu Pracy	
1.	2013r.	<b>7 857 300,00</b>	<b>4 480 100,00</b>	<b>0,00</b>	<b>12 337 400,00</b>
2.	2014r.	<b>5 803 300,00</b>	<b>6 805 200,00</b>	<b>0,00</b>	<b>12 608 500,00</b>

W 2014 r., budżet na aktywne formy Urzędu zwiększył się o 2,2 % w porównaniu do poprzedniego roku, ale nadal był mniejszy w stosunku do 2010r., a co za tym idzie, mniej

bezrobotnych i pracodawców otrzymało pomoc. Limit Funduszu Pracy na rok 2014 przyznany Powiatowemu Urzędowi Pracy w Łomży określił wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu na kwotę 12.608.500,00 zł., na którą składały się następujące środki:

- 2.808,10 tys. zł. – z Funduszu Pracy – tzw. algorytmu,
- 6.805,20 tys. zł. – z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu systemowego „Nowe Perspektywy” oraz projektów konkursowych „Twoje Życie - twój wybór” i „ Aktywni i efektywni” (zaktywizowano 894 bezrobotnych);
- 2.995,20 tys. zł. – z rezerwy Ministra na realizację programów konkursowych związanych z aktywizacją bezrobotnych: „Ścieżki rozwoju”, „Na start 30-”, „Szansa na lepsze”, „Pracuję”, „Stań się aktywny”, „Otwórz drzwi do kariery” i „Uwierz w siebie” (zaktywizowano 348 bezrobotnych);

W ramach otrzymanych środków Powiatowy Urząd Pracy w Łomży skierował w 2014 roku łącznie 1774 bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

W 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatkował 12.530.188,40 zł. ze środków Funduszu Pracy oraz 641.575,98 zł. na tzw. wydatki fakultatywne. Wydatki Funduszu Pracy na zasiłki i świadczenia dla bezrobotnych (wraz z pochodnymi) wyniosły w 2014 roku 7.966.778,52 zł. Ogółem w 2014 roku Urząd ze środków Funduszu Pracy wydatkował na formy aktywne i pasywne przeciwdziałania bezrobociu 21.138.542,90 zł.

Powyższe środki dotyczą działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na całym obszarze jego działania. Nie prowadzi się oddzielnych rejestrów wydatków w rozbiciu na obsługiwane powiaty.

#### **Tabela Nr 1**

**Poziom i struktura środków Funduszu Pracy wydatkowanych przez PUP w Łomży w 2014 roku na aktywne formy przeciwdziałania i łagodzenia skutków bezrobocia.**

<b>Kategoria wydatków</b>	<b>Liczba wylączonych osób wg sprawozdania MPiPS-01</b>	<b>Limit ogółem</b>	<b>Wydatkowano wg MPiPS-02</b>
1. Szkolenie	99	189 950,00	186 617,63
2. Staż	868	4 172 100,00	4 168 166,95

3. Prace interwencyjne	86	573 500,00	562 982,94
4. Roboty publiczne	195	2 017 800,00	1 990 946,65
5. Doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy	149	2 260 000,00	2 240 000,00
6. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	149	3 010 525,00	3 016 383,35
7. Prace społecznie - użyteczne	149	69 500,00	69 717,60
8. Zwrot składek ZUS dla spółdzielni socjalnej	20	72 300,00	72 283,50
9. KRUS	0	375,00	375,00
10. Bon szkoleniowy	5	17 000,00	16 973,57
11. Bon stażowy	31	71 400,00	70 699,89
12. Bon zatrudnieniowy	26	46 700,00	46 402,20
13. Bon zasiedleniowy	4	30 300,00	29 919,76
14. Dofinansowanie zatrudnienia bezrobotnego pow. 50 roku życia	18	51 650,00	33 376,00
15. Zatrudnienie wspierane	4	25 400,00	25 343,36
<b>RAZEM</b>	<b>1 798</b>	<b>12 608 500,00</b>	<b>12 530 188,40</b>

## **Aktywne formy przeciwdziałania i łagodzenia skutków bezrobocia**

### ***1. Skierowania do pracy***

W 2014 roku w Powiecie Łomżyńskim i mieście Łomża 3455 (w tym 2143 z Łomży) bezrobotnych podjęło pracę. 2821 osób podjęło pracę nie subsydiowaną, w tym 10 sezonową. Do pracy subsydiowanej skierowano 634 bezrobotnych, co stanowiło 18,4% (w Łomży odpowiednio: 354 i 16,5%) wszystkich podjęć pracy w tym czasie.

Przy pracach interwencyjnych zatrudniono 86 (44 z miasta) osoby, a do robót publicznych skierowano 195 (z miasta 87) bezrobotnych.

## **2. Szkolenia osób bezrobotnych.**

Głównym celem kierowania bezrobotnych na szkolenia i przekwalifikowania zawodowe jest ułatwienie im restartu do czynnego życia zawodowego oraz zwiększenia szansy na rynku pracy. Na poniższe kursy i szkolenia zawodowe kierowano głównie bezrobotnych bez zawodu lub z wykształceniem, w którym brak jest ofert pracy. Specjalistyczne kursy organizowano po wcześniejszym rozpoznaniu zapotrzebowania pracodawców. Preferowano szkolenia indywidualne, po uprawdopodobnieniu przez pracodawcę zatrudnienia uczestnika szkolenia po jego zakończeniu.

Głównym celem kierowania bezrobotnych na szkolenia i przekwalifikowania zawodowe jest ułatwienie im restartu do czynnego życia zawodowego oraz zwiększenia szansy na rynku pracy. Na poniższe kursy i szkolenia zawodowe kierowano głównie bezrobotnych bez zawodu lub z wykształceniem, w którym brak jest ofert pracy. Specjalistyczne kursy organizowano po wcześniejszym rozpoznaniu zapotrzebowania pracodawców. Preferowano szkolenia indywidualne, po uprawdopodobnieniu przez pracodawcę zatrudnienia uczestnika szkolenia po jego zakończeniu.

Szkolenia w 2014 roku w PUP w Łomży rozpoczęło ogółem 99/12 (ogółem/kobiety) bezrobotnych, 55/7 osób z Łomży i 44/5 z Powiatu Łomżyńskiego. Bezrobotni uczestniczyli w poniższych szkoleniach:

Bezrobotni uczestniczyli w poniższych szkoleniach:

1. Akredytowany kurs masażu orientalnych i ajuredyjskich – **1/0**
2. Kurs dla operatorów podestów ruchomych – **1/0**
3. HDS – kurs dla operatorów żurawi przeładunkowych- **3/0**
4. Szkolenie w zakresie kierowania ruchem drogowym – **4/0**
5. Operator zagęszczarek i ubijaków wibracyjnych kl. III – **13/0**
6. Operator walca drogowego kl. III – **3/0**
7. Operator wielozadaniowych nośników osprzętu wszystkie typy – **2/0**
8. Operator koparki jednonaczyniowej kl. III – **2/0**
9. Operator koparko – ładowarki kl. III wszystkie typy – **8/0**
10. Kontynuacja pracownik fizyczny osób i mienia – licencja I stopnia – **1/0**
11. Kwalifikacja wstępna przyśpieszona blok programowy C, C+E, C1, C1+E – **8/0**
12. Kierowca operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym, z wymianą butli gazowej – **3/0**
13. Kurs groomingu – **1/0**
14. Kwalifikowany pracownik ochrony -**1/1**

15. Spawacz spoin pachwinowych blach i rur metodą TIG-141 – **2/0**
16. Spawacz spoin pachwinowych blach i rur metodą MIG – 131 – **1/0**
17. Prawo jazdy klat. C+E – **1/0**
18. Szkolenie okresowe blok programowy C, C+E, C1, C1+E blok programowy D, D+E, D1, D1+E – **1/0**
19. Kwalifikacja wstępna przyspieszona kierowców wykonujących transport drogowy blok programowy D, D+E, D1, D1+E – **1/0**
20. Prawo jazdy kat. D – **1/1**
21. Prawo jazdy kat. C – **2/1**
22. Przygotowanie do prowadzenia działalności gospodarczej – **39/9**

Na zajęcia w Klubie Pracy skierowano w tym okresie 10 osób, w tym 1 nie ukończyła szkolenia.

W zakresie organizacji kursów i szkoleń PUP w Łomży w 2014 roku współpracował z niżej wyszczególnionymi instytucjami szkolącymi:

1. Stowarzyszenie Wspierania Edukacji i Rynku Pracy w Łomży
2. Ośrodek Szkolenia Zawodowego Lech Mierzejewski w Łomży
3. Ośrodek Szkolenia Kierowców Ryszard Kamiński w Łomży
4. Zespół Centrów Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Łomży
5. Centrum Szkoleniowe Lektor W. Stefanowska – Skórka Oddział w Łomży
6. Kuguar Koncesjonowana Agencja Ochrony i Usług Detektywistycznych w Łomży
7. WORD, ul. Zjazd 21, 18-400 Łomża
8. Akademia Masażu Karuna – J. Janeczek, ul. Raciążska 6, 89-642 Rytel
9. GoWorrk. pl Andrzej Kasieradzki, ul. Staromiejska 172, 08-110 Siedlce
10. Łomżyńskie Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Wyszyńskiego 6/44, Łomża

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy jest udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w ramach Klubu Pracy. Polega na przygotowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia, w szczególności przez:

- 1) uczestnictwo w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy;
- 2) uczestnictwo w zajęciach aktywizacyjnych;
- 3) dostęp do informacji i elektronicznych baz danych.

W I półroczu 2014 roku zorganizowano **2 szkolenia „Szukam pracy”** z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. Na szkolenie **skierowano 20 osób, szkolenie ukończyło 19 osób**. Były to głównie osoby, które nie posiadają doświadczenia w poszukiwaniu pracy,



utraciły motywację do jej poszukiwania lub chcą powrócić na rynek pracy po długim okresie braku aktywności. Szkolenie miało na celu przygotowanie uczestników do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, tak aby po jego ukończeniu byli w stanie między innymi:

- określić i zanalizować rynek pracy;
- określić i porównać swoje mocne strony z możliwościami oferowanymi przez rynek pracy, pozwalające na samo zatrudnienie lub znalezienie pracy najemnej;
- zastosować różnorodne techniki i narzędzia poszukiwania pracy (pisanie życiorysu, listu motywacyjnego; wykorzystanie telefonu w procesie poszukiwania pracy, zasad autoprezentacji, prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych);
- udoskonalić swoje umiejętności podejmowania decyzji ich realizacji.

Zajęcia aktywizacyjne dotyczą szczegółowych zagadnień przydatnych osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzupełnieniu ich wiedzy i umiejętności potrzebnych do aktywnego poszukiwania pracy, są realizowane w formie warsztatów. W I półroczu 2014 roku zajęcia zorganizowano **3 razy, uczestniczyło w nich 23 osoby.**

Osoby biorące udział w szkoleniach i w zajęciach aktywizacyjnych realizowanych przez Klub Pracy bardzo dobrze oceniają zarówno program zajęć, jak i sposób ich prowadzenia.

Z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy w ramach dostępu do informacji i elektronicznych baz danych w I półroczu 2014 roku skorzystało **349 osób** (w tym **9 cudzoziemców i 19 osób niepełnosprawnych** na podstawie „Rejestru osób korzystających z Otwartego Klubu Pracy”). Osoby, które chcą skorzystać z Otwartego Klubu Pracy w dogodnym dla siebie czasie mają zapewniony dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia. Nieodpłatnie mogą skorzystać z prasy z ofertami pracy, biuletynów informacyjnych, telefonu, ksero, komputera, Internetu, skanera i drukarki. Mogą ponadto otrzymać fachową pomoc z zakresu obowiązujących przepisów prawa pracy, umiejętności pisania dokumentów aplikacyjnych, prowadzenia rozmowy wstępnej z przyszłym pracodawcą.

### **3. Prace interwencyjne**

Priorytetem organizowania prac interwencyjnych było tworzenie nowych, stałych miejsc pracy dla bezrobotnych w istniejących zakładach pracy poprzez wsparcie pracodawców środkami finansowymi z FP w celu obniżenia kosztów utworzenia tych stanowisk. Organizatorów prac interwencyjnych wybierano komisyjnie.

Realizacja celu głównego – tworzenie nowych miejsc pracy – uwzględniała również edukację osób bezrobotnych. Uczestnicy prac interwencyjnych nabywali nowe umiejętności zawodowe, zgodne z potrzebami danego podmiotu gospodarczego.

Urząd zawierał również umowy na organizację prac interwencyjnych z instytucjami, które nie gwarantowały powstania nowych, stałych miejsc pracy. Dotyczyło to jednostek budżetowych i placówek socjalnych. Kierowano tam przede wszystkim bezrobotnych w szczególnej (trudnej) sytuacji na lokalnym rynku pracy i trudnych do zaktywizowania zawodowego. Umowy takie zaniżają efektywność wykorzystania FP na tę formę przeciwdziałania bezrobociu, ale realizują bardzo ważny aspekt społeczno-socjologiczny.

W 2014 roku do prac interwencyjnych skierowano 86 bezrobotnych (44 z miasta Łomża i 42 z powiatu łomżyńskiego), w tym 54 kobiety (30 z miasta Łomża i 24 z powiatu łomżyńskiego). Wśród skierowanych bezrobotnych 33 (15 z miasta i 18 z powiatu) osób pozostawało bez pracy długookresowo. Wśród tej grupy były 23 kobiety (11 z Łomży i 12 z powiatu łomżyńskiego). Na tę formę PUP wydatkował kwotę 562.982,94 zł.

#### **4. Roboty publiczne**

Podstawowym celem organizowania robót publicznych było wspieranie regionalnych i lokalnych inwestycji, które umożliwiają tworzenie bazy działań dla inwestorów oraz ochrony środowiska, sportu i turystyki, opieki społecznej. Drugim, nie mniej istotnym, było zatrudnienie bezrobotnych pozostających bez pracy długoterminowo, najczęściej bez kwalifikacji, bądź posiadających umiejętności mało przydatne na lokalnym rynku pracy. Zatrudnienie przy robotach publicznych realizowało ponadto bardzo ważny cel społeczno - ekonomiczny – poprawę sytuacji materialnej zatrudnionych bezrobotnych i ich rodzin, a także zapobiegało marginalizacji społecznej.

W 2014 roku PUP w Łomży w ramach robót publicznych skierował do pracy 195 bezrobotnych (87 z miasta Łomży i 108 z powiatu łomżyńskiego), w tym 122 kobiety (54 z miasta Łomży i 68 z powiatu łomżyńskiego). Wśród skierowanych bezrobotnych 93 (39 z miasta i 54 z powiatu), w tym 62 kobiety (27 z miasta i 35 z powiatu), pozostawało bez pracy długotrwale.

Efektywność robót publicznych była znikoma, a zatrudnienie pracownika po okresie subsydiowania było sporadycznym przypadkiem. W ramach robót publicznych wykonywano m.in. prace na rzecz lokalnych społeczności miast i gmin. Na tę formę PUP wydatkował kwotę 1.990.946,65 zł.

## 5. Refundacja kosztów na wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy

Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy polegało w 2014 roku na refundacji poniesionych kosztów związanych z wyposażeniem lub doposażeniem stanowiska pracy oraz na zatrudnieniu skierowanego bezrobotnego na okres co najmniej 24 miesięcy.

Podstawowym celem udzielania refundacji na wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy Funduszu Pracy była pomoc pracodawcom w tworzeniu nowych miejsc pracy w istniejących na lokalnym rynku podmiotach gospodarczych.

W omawianym okresie zawarto z 103 lokalnymi pracodawcami umowy na refundację kosztów doposażenia lub utworzenia 112 stanowisk pracy dla bezrobotnych. Utworzono lub doposażono m. in. poniższe stanowiska pracy w usługach, handlu i produkcji:

Lp.	Stanowisko	Ilość stanowisk
1	Magazynier – kierowca	6
2	Sprzedawca	8
3	Obsługa klienta – fakturzystka	1
4	Pracownik produkcyjny	8
5	Pomocnik cukiernika – obsługa maszyny pakującej	1
6	Robotnik budowlany	6
7	Monter instalacji sanitarnych – kierowca	1
8	Mechanik samochodowy - lakiernik	1
9	Mechanik samochodowy	1
10	Serwisant – elektronik	1
11	Przedstawiciel handlowy	2
12	Spawacz – ślusarz	1
13	Monter instalacji sanitarnych	1
14	Magazynier	2
15	Pracownik gospodarczy	2

Lp.	Stanowisko	Ilość stanowisk
38	Stolarz	4
39	Kadrowa	1
40	Administrator stanów magazynowych	1
41	Lekarz weterynarii	1
42	Operator produkcyjny - pracownik zaplecza technicznego	1
43	Pracownik budowlany	1
44	Kucharz zaopatrzeniowiec	1
45	Wykonawca dociepleń budynków	1
46	Zaopatrzeniowiec - kierowca	1
47	Kierownik sprzedaży	1
48	Sprzedawca - pracownik biurowy	1
49	Koordynator maszyny pakującej	1
50	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	2
51	Sprzedawca operator wózka	1
52	Sprzedawca kasjer	1

16	Sprzedawca – mechanik	1
17	Monter – zaopatrzeniowiec	1
18	Pracownik techniczny	1
19	Recepcjonistka – asystentka	1
20	Zaopatrzeniowiec sprzedawca	1
21	Pracownik fizyczny	1
22	Księgowa	2
23	Specjalista ds. administracyjnych	1
24	Inspektor ds. kredytów	1
25	Zaopatrzeniowiec	4
26	Informatyk	1
27	Instalator systemów alarmowych	1
28	Pracownik tartaku	1
29	Pracownik biurowy	3
30	Pracownik techniczny	1
31	Pracownik kamieniarski	1
32	Kucharz	3
33	Referent ds. księgowości	1
34	Księgowa	1
35	Pomocnik elektromontera	1
36	Masażysta	1
37	Palacz	1

53	Specjalista ds. sprzedaży	1
54	Grafik	1
55	Pracownik kancelaryjny	1
56	Kasjerka	1
57	Barman	2
58	Kosmetyczka	1
59	Murarz tynkarz	1
60	Specjalista ds. jakości	1
61	Mechanik pojazdów samochodowych	1
62	Fryzjer	1
63	Pomoc ślusarza	1
64	Kucharz - kelner	1
65	Monter instalacji elektrycznych	1
66	Asystentka stomatologiczna	1
67	Rozbieracz	1
68	Fizjoterapeuta	1
69	Pracownik magazynowy	1
70	Piekarz	1
71	Dekarz	1
72	Asystent projektanta kier. budowy	1
<b>Razem</b>		<b>112</b>

Na utworzone stanowiska pracy skierowano w 2014 roku 149 bezrobotnych (z Łomży 100, z powiatu łomżyńskiego 49), w tym 42 kobiety (z Łomży 33, z powiatu łomżyńskiego 9).

Na doposażenie wyposażenie stanowisk pracy w 2014 r. PUP wydatkował kwotę 2.240.000,00 zł.

## 6 . Udzielanie dotacji bezrobotnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży, realizując w 2014 roku zadania na rzecz promowania przedsiębiorczości i chcąc pomóc bezrobotnym zainteresowanym samozatrudnieniem, przyznał łącznie 149 osobom bezrobotnym (z Łomży 91, z powiatu łomżyńskiego 58), w tym 51 kobietom (z Łomży 35, z powiatu łomżyńskiego 16) środki na podjęcie działalności gospodarczej. Przyznane środki w wysokości nie wyższej niż 6 – krotność przeciętnego wynagrodzenia, stanowiły bezzwrotną pomoc, pod warunkiem m.in. prowadzenia działalności gospodarczej przez okres 12 miesięcy. Wysokość jednorazowej dotacji w 2014r. wynosiła 20 000,00 zł. Na tę formę PUP w 2014 roku wydatkował kwotę 3.016.383,35 zł.

Lp.	Usługi	Ilość zarejestr. zakładów
1.	Remontowo – budowlane	13
2.	Geodezyjno – kartograficzne	1
3.	Mobilne kosmetyczne	1
4.	Odnowy biologicznej	3
5.	Projektowanie i architektoniczne	1
6.	Informatyczne	1
7.	Pracownia protetyczna	1
8.	Hale i konstrukcje metalowe	1
9.	Fotograficzne	1
10.	Postprodukcja dźwięku	1
11.	Geodezyjne	1
12.	Produkcja opakowań kartonowych	1
13.	Naprawa i konserwacja urządzeń peryferyjnych	1
14.	Wypożyczalnia elektronarzędzi	1
15.	Agro-serwis	2

Lp.	Usługi	Ilość zarejestr. zakładów
54.	Poradnia psychologiczna	1
55.	Wykonywanie ogrodzeń z kamienia	1
56.	Mobilny warsztat diagnostyczny	1
57.	Opieka nad dziećmi	1
58.	Ogólnobudowlane	5
59.	Wykonywanie instalacji elektrycznych	12
60.	Serwis plandek	1
61.	Wypożyczalnia samochodów	1
62.	Gabinet masażu	1
63.	Pozaszkolne formy edukacji	2
64.	Zagospodarowanie terenów zieleni	1
65.	Portal internetowy	1
66.	Auto naprawa	2
67.	Restauracja sushi	1
68.	Usługi ogrodowe i sprzątające	1

16.	Leśne	1
17.	Catering	1
18.	Biuro rachunkowe	1
19.	Usługi muzyczne	1
20.	Projektowanie	2
21.	Usługi kosmetyczne	4
22.	Usługi wspomagające chów zwierząt	1
23.	Stolarskie	3
24.	Ślusarskie	2
25.	Agrorolne i wynajem sprzętu	2
26.	Klub szkolniaka	1
27.	Dekarskie	2
28.	Pracownia ludowa	1
29.	Krawieckie	1
30.	Dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji	1
31.	Mechanika pojazdowa	1
32.	Elektryczne	1
33.	Bar - kuchnia ormiańska	1
34.	Montaż oczyszczalni przydomowych	2
35.	Montaż i serwis systemów alarmowych	1
36.	Inżynieryjne, doradztwo techniczne	1
37.	Gromerskie oraz laboratorium diagnostyki weterynaryjnej	1
38.	Montaż anten RTV-SAT	1
39.	Ciesielsko - dekarskie	1
40.	Instalacje wodno - kanalizacyjne	1
41.	Naprawa samochodów	2

69.	Fryzjersko - kosmetyczne	4
70.	Działalność związana z oprogramowaniem	1
71.	Stomatologiczne	1
72.	Usługi foto-video	2
73.	Pośrednictwo ubezpieczeniowe	1
74.	Naprawa sprzętu rolniczego	1
<b>Razem</b>		<b>127</b>

Lp.	Handel	Ilość zarejstr. zakładów
1	Sklep odzieżowy	2
2	Sklep spożywczo - przemysłowy	3
3	Komis	1
4	Artykuły przemysłowe	1
5	Artykuły do produkcji rolnej	1
6	Kwiaciarnia	2
7	Sklep zoologiczny	1
8	Sprzedaż detaliczna baterii i akumulatorów	1
9	Sklep z pamiątkami	1
<b>Razem</b>		<b>13</b>

Lp.	Produkcja	Ilość
-----	-----------	-------

42.	Pośrednictwo ubezpieczeniowe	1
43.	Agencja reklamowa	1
44.	Haft komputerowy	1
45.	Zakład kamieniarski	1
46.	Klub sportów walki	1
47.	Gabinet fizjoterapeutyczny	2
48.	Gabinet kosmetyczny	1
49.	Czyszczenie tapicerki	1
50.	Kancelaria prawnicza	2
51.	Wideofilmowanie	1
52.	Kawiarnia-ciastkarnia	1
53.	Gastronomia	5

		zarejestr. zakładów
1	Produkcja stolarki budowlanej i aluminiowej	1
2	Produkcja mebli	1
3	Produkcja i sprzedaż nagrobków	1
4	Konstrukcje metalowe i ich części	1
5	Odzież	1
6	Produkcja i sprzedaż wyrobów ze stali	1
7	Produkcja giętarek do rur i profili zamkniętych	1
8	Produkcja artykułów dekoracyjnych	1
9	Produkcja wyrobów tekstylnych	1
<b>Razem</b>		<b>9</b>

## 7. Staże

Staż z urzędu pracy był okazją do zdobycia nowych umiejętności, doświadczenia, a przede wszystkim - pracy. W zamierzeniach stażysta wykonywał to, co każdy inny pracownik. Tyle, że pozostawał bezrobotnym opłacanym przez urząd. Pracodawca zwracający się z wnioskiem o stażystę opisywał program stażu, a więc: określenie zawodu, zakres zadań stażysty, rodzaj kwalifikacji, które uzyska po zakończeniu stażu czy sposób potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. Musiał także umieścić dane opiekuna stażysty. Znacznie większe szanse na staż w 2013 roku miały te firmy, które zadeklarowały, że bezrobotnego zatrudnią po ukończeniu stażu.

Staże to dobry sposób zdobycia doświadczenia i nawiązania kontaktów dla absolwentów, długotrwale bezrobotnych lub osób, które dotychczas nie pracowały i nie posiadają żadnych kwalifikacji. Takie osoby bardzo chętnie korzystały w 2014 roku ze staży.

Dzięki stażom pracodawcy zyskiwali pracowników bez konieczności nawiązywania z nimi stosunku pracy i ponoszenia kosztów związanych z wynagrodzeniem. Ponadto mieli

możliwość sprawdzenia przydatności zawodowej stażystów pod kątem ich ewentualnego zatrudnienia po zakończeniu stażu.

Do odbywania stażu kierowane były osoby bezrobotne do 25 roku życia, a także osoby, które w okresie do upływu 13 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej nie ukończyły 27 roku życia. Z tej formy aktywizacji zawodowej skorzystały również osoby starsze, tj. do 30 roku życia i powyżej 50 roku życia. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy na staż skierowane mogły być osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (długotrwale bezrobotni, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, bezrobotni niepełnosprawni).

W 2014 roku Urząd na organizację staży u pracodawców wydał kwotę w wysokości 4.168.166,95 zł. Zawarto 529 umów z pracodawcami. Do odbycia stażu skierowano 899 osób (578 kobiet), w tym z Łomży 504 (326 kobiet) i z powiatu łomżyńskiego 395 (252 kobiety). Wśród skierowanych bezrobotnych to m.in.:

- osoby do 25 roku życia – 513 osób, w tym 319 kobiet (z Łomży 258 osób, w tym 162 kobiety, z powiatu łomżyńskiego 255 osób, w tym 157 kobiet),
- osoby powyżej 50 roku życia – 107 osób, w tym 55 kobiet (z Łomży 83 osoby, w tym 40 kobiet, z powiatu łomżyńskiego 24 osoby, w tym 15 kobiet),
- osoby pozostające długotrwale bezrobotne – 352 osoby, w tym 223 kobiety (z Łomży 207 osób, w tym 134 kobiety, z powiatu łomżyńskiego 145 osób, w tym 89 kobiet).

## **8. Prace społecznie użyteczne**

Wprowadzony od 1 listopada 2005 roku nowy instrument aktywizacji społeczno-zawodowej, którym są prace społecznie użyteczne stanowił w 2014 roku istotny element aktywnych form pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne skierowane były w 2014 roku do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w wymiarze do 10 godzin w tygodniu. Osoba wykonująca tę pracę zachowywała status osoby bezrobotnej. Pomędzy podmiotem, u którego były organizowane prace społecznie użyteczne, a osobą bezrobotną skierowaną przez urząd pracy, nie nawiązywał się stosunek pracy i nie była zawierana żadna



inna umowa. Ten rodzaj relacji miał charakter stosunku zobowiązaniowego wg prawa cywilnego.

W 2014 roku PUP w Łomży w ramach prac społecznie użytecznych skierował do pracy 149 bezrobotnych (47 z miasta Łomży i 102 z powiatu łomżyńskiego), w tym 114 kobiet (38 z miasta Łomży i 76 z powiatu łomżyńskiego). Wśród skierowanych bezrobotnych 134 (41 z miasta i 93 z powiatu), w tym 104 kobiety (34 z miasta i 70 z powiatu), pozostawało bez pracy długotrwale.

### **9. Bony dla osób bezrobotnych do 30 roku życia – nowa forma wsparcia realizowana przez urzędy pracy.**

**Bon zatrudnieniowy:** na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon zatrudnieniowy. Bon zatrudnieniowy stanowi dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego, któremu powiatowy urząd pracy przyznał ten bon. Realizacja bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie umowy zawieranej przez starostę z pracodawcą. Starosta refunduje pracodawcy część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne, przez okres 12 miesięcy, w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Pracodawca jest obowiązany do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji.

W roku 2014 PUP w Łomży w ramach bonu zatrudnieniowego skierował do pracy 26 osób.

**Bon stażowy:** na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon stażowy stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Pracodawca, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowany okres 6 miesięcy, starosta wypłaca premię w wysokości 1500 zł. / kwota podlega coroczne waloryzacji/.

W roku 2014 PUP w Łomży w ramach bonu skierował na staż 31 osób.

**Bon zasiedleniowy:** na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon na zasiedlenie. Bon na zasiedlenie stanowi dla bezrobotnego gwarancję pokrycia kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności

gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Wydanie i realizacja bonu odbywa się na podstawie umowy zawartej między starostą a wnioskującym. Wysokość środków zostaje określona w umowie, nie może jednak przekroczyć 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę. Bezrobotny może ubiegać się o przyznanie bonu w związku z planowanym podjęciem przez niego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, jeżeli:

1. Z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym.
2. Odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie.
3. Będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

W roku 2014 PUP przyznał 4 bony na zasiedlenie.

**Bon szkoleniowy:** na wniosek bezrobotnego zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy, który:

- a) nie ukończył 30 roku życia,
- b) złożył wniosek o przyznanie bonu szkoleniowego,
- c) uprawdopodobni podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, starosta może przyznać bon szkoleniowy.

Przyznanie bonu stanowi gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia. Osobie kierowanej na szkolenie w ramach bonu szkoleniowego przysługuje stypendium. W ramach bonu szkoleniowego starosta finansuje bezrobotnemu, do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu przyznania bonu szkoleniowego, koszty jednego lub kilku szkoleń, w tym koszty kwalifikacyjnego kursu zawodowego i kursu nadającego uprawnienia zawodowe – w formie wpłaty na konto instytucji szkoleniowej.

Z bonu szkoleniowego skorzystało w roku 2014 - 5 osób.

## **10. Dofinansowanie zatrudnienia osób, które ukończyły 50 rok życia.**

Starosta może przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia. Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje przez okres:

- 12 miesięcy – w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 50 lat, a nie ukończył 60 lat lub
- 24 miesięcy – w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 60 lat.

Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje w kwocie nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego.

Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po upływie okresu przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia trwającego przez 12 m-cy oraz przez okres 12 miesięcy, w przypadku dofinansowania przez 24 miesiące.

W roku 2014 z tej formy wsparcia skorzystało 18 osób.

## **11. Świadczenia integracyjne dla uczestników Centrum Integracji Społecznej.**

W roku 2014 PUP na świadczenia integracyjne wydatkował 165 775 zł. Były to wydatki dotyczące 20 osób, które uczestniczyły w działaniach CIS. Bezrobotnemu przysługuje za miesiąc uczestnictwa w CIS świadczenie w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

## **12. Zatrudnienie wspierane.**

Absolwenci Centrum Integracji Społecznej, czyli osoby które co najmniej 6 miesięcy uczestniczyły w działaniach CIS byli skierowani do pracodawców ramach tzw. zatrudnienia wspieranego. PUP w Łomży wspierał pracodawcę refundując część wynagrodzenia pracownika w wys. 100 % zasiłku dla bezrobotnych przez 3 miesiące, 80% zasiłku przez kolejne 3 miesiące i 60 % zasiłku przez następne 6 miesięcy. Z zatrudnienia wspieranego skorzystało w roku 2014 - 4 osoby.

## **II. WSPARCIE RODZIN Z DZIEĆMI, A WSZCZEGÓLNOŚCI ZAPOBIEGANIE PATOLOGIOM SPOŁECZNYM**

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art.6ust.1, pkt. 4 do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:<sup>2</sup> opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

### **Program korekcyjno-edukacyjny**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży prowadził zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w okresie od marca 2014 r. do października 2014 r.

Koszt programu – 30 000zł.

Zajęcia odbywały się w dwóch grupach:

I grupa w terminie od 07.03.14 r. do 15.06.14 r. Zajęcia rozpoczęło 14 osób, ukończyło 10 osób.

II grupa w terminie od 06.08.14 r. do 30.10.14 r. Zajęcia rozpoczęło 15 osób, ukończyło 10.

Spotkania odbywały się w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży.

Zajęcia prowadziło 2 psychologów, podczas których omawiano między innymi:

przemoc domową jako zjawisko, problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich, asertywność, konstruktywne metody wyrażania uczuć, trening kontroli złości i agresji, trening umiejętności prospołecznych, partnerstwo, szczerłość i odpowiedzialność w rodzinie, przemoc ekonomiczna i emocjonalna oraz zasady dobrej komunikacji i negocjacji.

### **Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**

Zarządzeniem Nr 311 dnia 19 grudnia 2012 roku Prezydenta Miasta Łomży powołał Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy rodzinie.

W 2014 roku LZI odbył 10 posiedzeń. Z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub brak zasadności podejmowania działań podjęto decyzję o zamknięciu 141 procedur Niebieskie Karty w tym: 1 procedura z 2011 r.

36 procedur z 2012 r.

---

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2005 Nr 180. poz.1493)

69 procedur z 2013 r.

72 procedury z 2014 r.

Istotną funkcję w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pełnił **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**.

W 2014 roku pomocą objęto **351 rodzin – 440 osób**. Udzielono poradnictwa 355 kobietom, 85 mężczyznom oraz 49 dzieciom.

Wśród problemów klientów zgłaszających się do Ośrodka wyodrębniono:

- przemoc w rodzinie – 262 osoby,
- problemy alkoholowe w rodzinie – 182 osoby,
- problemy wychowawcze – 65 osób
- konflikty małżeńskie – 184 osoby,
- problemy emocjonalne – 188 osób,
- problem alkoholowy własny – 21 osób,
- problem z własnym zdrowiem psychicznym – 22 osoby
- bezdomność – 3 osoby,
- myśli samobójcze - 2 osoby,
- żałoba – 2 osoby,
- problem z uzależnieniem ( narkotyki, hazard) – 13 osób,
- inne – ( choroby własne, lub członka rodziny, problemy zdrowia psychicznego )-27 osoby.

### **Poradnictwo**

W 2014 roku udzielono łącznie 2313 porad specjalistycznych. W związku z przemocą w rodzinie udzielono 842 porady.

Rodzaje i liczba porad:

- a/ socjalne- 1061,
- b/ psychologiczne- 859, w tym dzieciom 105,
- c/ pedagogiczne 245, w tym dzieciom 41 porad,
- d/ prawne – 148.

Z hostelu OIK skorzystało 24 osoby – 1304 osobodni tj. 8 matek z 12 dziećmi i 4 osoby samotne.

Z powodu doświadczania przemocy w rodzinie ze schronienia skorzystało 15 osób.

Inne problemy klientów hostelu, którzy skorzystali ze schronienia w trybie interwencyjnym to: bezdomność 7 osób, trudne warunki mieszkaniowe 2 osoby. Przeprowadzono 25 spotkań pedagogicznych ze społecznością hostelu.

## **Procedura Niebieskie Karty**

Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej wszczęli 25 procedur Niebieskie Karty. Uczestnicy grup roboczych Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- pracownicy socjalni uczestniczyli w 79 grupach roboczych -195 posiedzeń.
- psychologzy uczestniczyli w 46 grupach roboczych, 67 posiedzeń,
- pedagog uczestniczył w 4 grupach roboczych - 5 posiedzeń.

W 2014r odbyło się 13 posiedzeń LZI.

W ramach działalności przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec dzieci Ośrodek prowadził:

1. warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców (2 edycje wiosna, jesień) w których wzięło udział 17 osób, łącznie 30 godzin warsztatów,
2. programy edukacyjno-rozwojowe dla dzieci ofiar przemocy w rodzinie zamieszkałych w hotelu, łącznie przeprowadzono 8 spotkań, w których wzięło udział 5 dzieci.

## **Szkolenia**

Ośrodek zrealizował 3 spotkania edukacyjne:

1. szkolenie dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ze Stowarzyszenia „Dlatego Warto” - skorzystało 25 osób,
2. szkolenie dla terapeutów zajęciowych ze Stowarzyszenia „Dlatego Warto”. Skorzystało 23 osoby,
3. szkolenie dla kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Łomży – skorzystało 33 osoby.

W ramach projektu z funduszu Przeciwalkoholowego 7 pracowników Ośrodka dokształcało się zawodowo poprzez uczestniczenie w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innym szkodliwym zjawiskom i patologiom.

Dużym wsparciem dla rodzin jest także działalność **Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy** w Łomży.

Podejmowane działania w 2014 roku:

- ochrona dzieci przed przemocą, uzależnieniami w szczególności alkoholizmem i narkomanią,
- organizacja i zagospodarowanie czasu wolnego oraz śródrocznego i wakacyjnego dzieci i młodzieży,
- prowadzenie działalności charytatywnej ,

- prowadzenie placówek opiekuńczo wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych skutkami patologii społecznej,
- współpraca z organami władzy publicznej,
- prowadzenie placówek wypoczynkowych,
- pomoc rodzinom wychowującym dzieci i młodzież niepełnosprawną,
- udzielanie pomocy rodzinom wielodzietnym, żyjącym w ubóstwie,
- edukacja rodziców dotycząca form i metod wychowawczych,
- promowanie twórczości dziecięcej poprzez udział dzieci ŚOW w ogólnopolskich konkursach plastycznych.

Realizacja działań i sposób ich wykonania były zgodne z ustawą o pożytku publicznym i wolontariacie, podpisanymi umowami oraz posiadaną osobowością prawną. Nad całością działania czuwał 6-osobowy Zarząd i 3 osobowa Komisja Rewizyjna.

Odbyło się 4 posiedzenia Zarządu TPD, tematem których było:

- organizacja i prowadzenie akcji wypoczynkowej: kolonie edukacyjno profilaktyczne, turnusy terapeutyczne, sportowe,
- działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez TPD w Łomży ze szczególnym uwzględnieniem problemów przeciwalkoholowych i przemocy,
- zdobywanie środków finansowych i pozyskiwanie pomocy rzeczowej,
- współpraca ze sponsorami, administracją samorządową,
- realizacja programów pomocowych dla dzieci i ich rodzin,
- udzielanie pomocy materialnej,
- prowadzenie gimnastyki korekcyjnej oraz działania w zakresie ochrony i promocji zdrowia szczególnie na rzecz osób niepełnosprawnych,
- organizowanie spotkań z okazji Dnia Dziecka, Dnia Matki, świąt bożonarodzeniowych oraz innych wydarzeń.

Działania TPD oparte były o wytyczne Statutu i potrzeby dnia codziennego, zmierzające do pomocy dzieciom i rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i bytowych.

TPD występował do zakładów pracy, radnych urzędów miast, ludzi biznesu o wsparcie finansowe rodzin, współorganizował dożywanie dzieci w szkołach, prowadził rekrutację na wypoczynek wakacyjny.

### **1. Prowadzenie akcji wypoczynkowej.**

Z wypoczynku wakacyjnego prowadzonego i organizowanego przez tutejszy Oddział skorzystało ogółem 422 dzieci /w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania/ z tej liczby 175 dzieci bezpłatnie oraz 247 dzieci za częściową odpłatnością, przebywało na wypoczynku w formach wyjazdowych oraz w miejscu zamieszkania, pochodzili z rodzin wielodzietnych, zaniebanych wychowawczo i opiekuńczo, z rodzin niepełnych, zagrożonych patologią, bezrobotnych oraz wychowankowie Środowiskowych Ognisk Wychowawczych z Łomży oraz z Piątnicy. Koszty wypoczynku tej grupy dzieci pokryte zostały ze środków Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Urzędu Miasta Łomża. Należy podkreślić, że wśród łomżyńskich organizatorów prowadziliśmy największą akcję wypoczynkową dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk dotkniętych ubóstwem.

Placówki wypoczynkowe prowadzone były w formie: kolonii wypoczynkowych, turnusów profilaktyczno-terapeutycznych oraz półkolonii. Placówki zlokalizowane były w ośrodkach kolonijnych nad morzem w Junoszynie – 2 turnusy, w Jastrzębiej Górze – 1 turnus oraz w górach w Poroninie – 3 turnusy a także w placówkach wsparcia dziennego TPD w Łomży i Piątnicy. Głównym celem placówek wypoczynkowych było zdrowe, bezpieczne, edukacyjne i wychowawcze zagospodarowanie czasu wolnego, poprawa sprawności fizycznej, kształtowanie cech charakteru, zahartowanie organizmu, poznanie piękna naszego kraju, nauczenie się prawidłowego współżycia w grupie rówieśniczej, zdobycie ważnej wiedzy na temat uzależnień. Dzieci miały bardzo dobre warunki zakwaterowania, dobre wyżywienie, poznały piękne okolice naszego kraju: zabytki historii i kultury, bezpiecznie spędziły czas poprzez gry i zabawy towarzyskie jak: dyskoteki, wybory miss, śluby kolonijne, chrzest kolonijny itp. Kadra pedagogiczna oraz medyczna zatrudniona na naszych placówkach wysoko oceniła przygotowanie obiektów kolonijnych oraz organizację pracy na koloniach. Od 2014 roku kadra pedagogiczna zobowiązana jest do przedstawienia organizatorowi wypoczynku zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.

Placówki wypoczynkowe wizytowane były przez Kuratorium Oświaty na terenie których się odbywały, wypoczynek został oceniony pozytywnie bez zaleceń. Również



prowadzone były półkolonie w miejscu zamieszkania dzieci. Pobyt na placówkach wypoczynkowych sprawił, że dzieci wyzbyły się kompleksów fizycznych i psychicznych, nastąpiła zmiana ich zainteresowań, nastąpił rozwój cech charakteru, nabyły umiejętności poznawcze, nauczyły się organizowania zabaw i gier grupowych, nastąpiła poprawa zdrowia, zostały wprowadzone w radosny nastrój i dobre samopoczucie, żegnając się ze swoimi rówieśnikami wyrażały ogromną chęć ponownego wyjazdu.

## **2. Działalność na rzecz rodzin wychowujących osoby niepełnosprawne:**

Szczególną troską otoczone były rodziny wychowujące dzieci niepełnosprawne. z wadami budowy. W ramach realizacji programu „ Promowanie zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie zajęć korekcyjnych dla dzieci z zaburzonym rozwojem somatycznym” prowadzone było poradnictwo oraz gimnastyka korekcyjna dla dzieci z zaburzonym rozwojem somatycznym. Porady udzielane były w zależności od potrzeb i dotyczyły: ułatwienia kontaktu do opieki medycznej, możliwości wyboru miejsca usprawniania i rehabilitacji bez ponoszenia kosztów, zwiększenia dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w zależności od sytuacji materialnej rodziny, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, umożliwienie dzieciom niepełnosprawnym, zatrudnienie w formie praca w domu. Zajęcia gimnastyki korekcyjnej prowadzone były na pływalni w wodzie.

## **3. Działalność Środowiskowych Ognisk Wychowawczych jako placówek wsparcia dziennego**

Tak jak przed laty i dziś, ognisko jest najlepszą formą instytucjonalnej pomocy dzieciom będącym w trudnej sytuacji życiowej. Jako placówka o charakterze środowiskowym jest alternatywą w stosunku do ulicy, zapobiega pogłębianiu się niedostosowania społecznego, a jednocześnie nie zastępując domu, wzbudza i podtrzymuje więzi między dzieckiem, a rodziną, chroni je przed sieroctwem społecznym ( nierzadko przed ostateczną rozłąką). Istota tepedowskich ognisk polega na zapewnieniu opieki, rozwijaniu zainteresowań, uzupełnianiu deficytów i braków szkolnych., coraz szerszym kręgu oddziaływania na wychowanka i jego otoczenie - rodziców, rodzeństwo, rówieśników, nauczycieli, a z drugiej strony na zwiększających się prawach dzieci będących realnym dowodem ich uprzedmiotowienia. Potrzeba prowadzenia ognisk konieczna jest nie tylko ze względu na dochowanie tradycji i utrzymanie tożsamości TPD, ale przede wszystkim ze względu na dzieci mające różne zaburzenia, oczekujące takiej właśnie wszechstronnej pomocy blisko domu, rodziny, szkoły w dobrze znanym środowisku. Zgodnie z ustawą z dnia

09.06.2011 o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej tutejszy Oddział nadal prowadził 4 placówki wsparcia dziennego jakimi są Środowiskowe Ogniska Wychowawcze działające na terenie miasta Łomży 2 oraz po 1 w Piątnicy i w Nowych Kupiskach jesteśmy przekonani, że placówki te są najlepszą i najtańszą formą pomocy dzieciom i rodzinom, spełniające alternatywę w stosunku do Domów Dziecka. Podopieczni Ognisk to 120 dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem, z rodzin ubogich, bezrobotnych, wielodzietnych, niezaradnych życiowo. Jest to działalność całoroczna.

Ogniska prowadzą różne formy pracy środowiskowej:

- pomoc w nauce
- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych
- zajęcia profilaktyczne – realizacja programów profilaktycznych
- organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, zajęcia sportowe
- pracę z rodzinami podopiecznych
- dożywianie dzieci

W placówkach prowadzone były zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe, wyjścia do kina, teatru, muzeum, wycieczki piesze po okolicy, dożywianie, pomoc w nauce (odrabianie lekcji), spotkania z racji Dnia Dziecka, Dnia Matki, powitania wiosny jako „dzień ogniskowicza”. W każdym Ognisku realizowane były programy terapeutyczne z zakresu profilaktyki alkoholowej oraz przeciwdziałanie agresji rówieśniczej i przemocy. Celem programów profilaktycznych było poznanie prawdy o alkoholu i innych substancjach psychoaktywnych, ich skutkach działania, nauczenie dzieci trudnej sztuki odmawiania, pokazanie zdrowego stylu życia bez sięgania po używki a także prawidłowego komunikowania się z rówieśnikami bez agresji i przemocy. W realizacji tych programów brali udział dzieci i ich rodzice.

Każde Środowiskowe Ognisko Wychowawcze pracowało i nadal pracuje w oparciu o regulamin pracy placówek wsparcia dziennego i Statut, robiło wszystko aby dzieci wychowywały się w rodzinach własnych a w szczególności: podejmowało równoległą pracę z dziećmi i rodziną, prowadziło działalność środowiskową na rzecz dziecka i rodziny, przestrzegało zasady respektowania dobra dziecka i poszanowania jego praw, ograniczenie liczby dzieci, które mogą trafić do placówek całodobowych a to zmniejszenie nakładów finansowych państwa na opiekę i wejście w dorosłe życie. Ze względu na organizację zakres i rodzaj opieki ŚOW są placówkami wsparcia dziennego ale ze względu na metody, specyfikację i treści działania w odniesieniu do dzieci zagrożonych uzależnieniem realizują

wszystkie funkcje świetlic socjoterapeutycznych. Pracowały i nadal prowadzą zajęcia przez 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie.

#### **4. Uroczyste spotkania dzieci**

Bardzo uroczyście obchodzone było spotkania wigilijne, w którym uczestniczyli wychowankowie ŚOW, rodzice dzieci, sponsorzy, władze samorządowe Łomży, powiatu łomżyńskiego, księża współpracujący z TPD.

Przy świątecznie zastawionych stołach dzieci śpiewały kolędy i pastorałki, przedstawiły krótkie przedstawienie bożonarodzeniowe, w trakcie spotkania przybył Św. Mikołaj, który wręczył każdemu dziecku paczkę świąteczną ze słodyczami.

W roku sprawozdawczym Zarząd przygotował 170 paczek świątecznych, sfinansowanych przez Urząd Miasta Łomża, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Łomżyńską Spółdzielnię Mieszkaniową raz indywidualnych sponsorów dla wychowanków Ognisk i ich rodzeństwa.

W ramach współpracy z samorządem uczniowskim Zespołu Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących nr 5 w Łomży młodzież zorganizowała dla podopiecznych Ognisk spotkanie Mikołajkowe, które odbyło się w dniu 6 grudnia 2014r. Dzieci oprócz świetnej zabawy i poczęstunku otrzymały upominki od Św. Mikołaja a także brały udział w koncercie kolęd.

Bardzo dużą pomoc w zakresie dożywiania dzieci w Ogniskach otrzymano, począwszy od m-ca listopada 2013 roku do czerwca 2014 z Fundacji Tesco Dzieciom program „Zdrowo jeść by rosnąć w siłę”. Zakupy dokonywano poprzez otrzymane karty podarunkowe w hipermarkecie Tesco w Łomży. Z artykułów zakupionych w sklepie Tesco wychowankowie przy udziale wychowawców sami przygotowywali posiłki.

#### **5. Realizacja programów z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki uzależnień oraz agresji i przemocy rówieśniczej :**

- a. „ Spójrz inaczej” realizacja programu socjoterapeutycznego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych dotkniętych problemem alkoholowym
- b. Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży „można inaczej” oraz „alkohol kradnie wolność” z rodzin uzależnionych od alkoholu;

c. „Bez złości mamy więcej radości” program dla dzieci realizowany w Środowiskowych Ogniskach Wychowawczych

d. „Umiem pływać ” – program nauki pływania dla dzieci z rodzin ubogich zagrożonych wykluczeniem społecznym

#### **6. Współpraca z samorządami i instytucjami :**

- zlecenie i dofinansowywanie zadań pomocowych
- współpraca z Fundacją Tesco Dzieciom oraz Łomżyńska Spółdzielnią Mieszkaniową,
- praca przedstawiciela TPD w Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Łomża oraz przy Staroście Łomżyńskim,
- członkostwo TPD w Łomżyńskiej Radzie Pożytku Publicznego przy Prezydencie Miasta Łomża ,
- udział przedstawiciela TPD w spotkaniach organizowanych przez samorząd Łomży, KO Białystok, ROPS w Białymstoku,
- praca przedstawiciela TPD w Zespole tworzenia Wojewódzkiej Strategii Polityki Społecznej woj. podlaskiego na lata 2014 – 2020 w Urzędzie Marszałkowskim,
- udział przedstawicieli TPD w pracach Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych,
- współpraca z placówkami oświatowymi.

W 2014 roku zrealizowanych zostało 12 zadań z zakresu pomocy społecznej, ochrony zdrowia, profilaktyki alkoholowej, agresji i przemocy, wypoczynku wakacyjnego współfinansowane ze środków Urzędu Miasta Łomża, Urzędu Gminy Łomża, Urzędu Gminy Piątница, Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku.

Głównym celem tych programów było: zapobieganie zjawiskom uzależnienia wśród dzieci i młodzieży poprzez realizację programów z profilaktyki alkoholowej, zapewnienie pomocy rodzicom w sprawowaniu opieki i wychowania, zajęcia edukacyjne i wychowawcze zapewniające bezpieczne spędzanie czasu wolnego, pomoc dzieciom w rozwiązywaniu kryzysów szkolnych, rówieśniczych i rodzinnych, zaspokajanie podstawowych potrzeb

dzieci: żywienie, bezpieczeństwo, akceptacja, pomoc materialna, pomoc i wspieranie rodzin wychowujących osobę niepełnosprawną poprzez: popularyzację zdrowego stylu życia, uświadomienie rodzicom wychowującym dzieci z zaburzonym rozwojem somatycznym potrzeby stosowania ćwiczeń korekcyjnych oraz zdobycie wiedzy na temat zaburzeń somatycznych, kształtowanie potrzeby ćwiczeń u dzieci z wadami budowy i postawy, wyposażenie osób niepełnosprawnych w niezbędną wiedzę dotyczącą codziennej egzystencji, wyeliminowanie kompleksów fizycznych i psychicznych, większe zainteresowanie miejscowego środowiska potrzebami osób niepełnosprawnych.

*Realizacja celu strategicznego polegać ma na jak najlepszym zaspokajaniu potrzeb społecznych.*

W 2014 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej młodzież uczestniczyła w zajęciach Programu profilaktycznego „Żyj zdrowo i twórczo”.

**1. Zajęcia sportowe** - podczas spotkań dwugodzinnych głównym celem było zaspokojenie biologicznej potrzeby zwiększonej aktywności ruchowej większości wychowanków, ale również stworzenie dzieciom szerokiego wachlarza realizowania się w poczuciu uczestnictwa w kulturze fizycznej, jak również rozwijanie się i dbanie o zdrowie swoje i innych uczestników zajęć. Ćwiczenia na Orliku i boisku przy POW cieszyły się dużą popularnością zwłaszcza chłopców, gdzie niejednokrotnie ten rodzaj ruchu staje się ich pasją i sportowym hobby. Dziewczęta również odnajdywały się w zajęciach piłki siatkowej, biegach, doskonaleniu elementów lekkiej atletyki, gimnastyki, grze w kometkę czy w tenisa ziemnego. Ćwiczenia na siłowni kształtują nie tylko prawidłową sylwetkę wychowanków, ale sprawiają również, że prawidłowo działają narządy wewnętrzne oraz rozwija się dobre samopoczucie. Tenis stołowy i „piłkarzyki” to dziedziny ruchu, które wyrabiają wśród młodzieży stalowe nerwy, charakter i siłę woli. Ważne jest, że ćwiczenia te odciągają młodzież od złych nałogów, kształtują dyscyplinę, pozwalają pokonać własne słabości. Dzięki różnorodności zajęć i nieobowiązkowemu uczestnictwu każdy może przekonać się o naturalnej potrzebie ruchu, który konieczny jest w obecnej fazie rozwoju jak i dorosłym życiu.

**2. Zajęcia terapeutyczno-teatralne** realizowane ze wszystkimi wychowankami Placówki Opiekuńczo Wychowawczej, którzy bardzo chętnie brali czynny udział w zajęciach koła teatralnego. Celem zajęć było minimalizowanie zagrożeń związanych z eskalacją agresji i przemocy wśród naszych wychowanków poprzez udział w zajęciach teatralnych o charakterze

terapeutycznym. Zajęcia kształtowały właściwą postawę uczestników pełnych ambicji i chęci do pokonywania własnych słabości, rozwijały umiejętności wypowiadania się mówienia tekstu, wdrażały do zgodnej pracy w grupie, kształtowały dobre relacje między uczestnikami. Podczas spotkań wychowankowie rozwijali percepcję i ekspresję twórczą, byli stymulowani do wyobraźni i twórczego myślenia. Efektem finalnym było przedstawienie pt. "Jasełka na wesoło" oraz przygotowanie uroczystej wigilii w placówce.

**3. Zajęcia profilaktyczne**, których celem było: dostarczenie wiedzy o zachowaniach ryzykownych, związanych z używaniem substancji uzależniających, zmiana przekonań i postaw młodzieży wobec sytuacji i zachowań uzależniających oraz promocja zdrowego stylu życia. W jego wyniku młodzież zdobyła wiedzę na temat zachowań ryzykownych oraz zapoznała się z konstruktywnymi sposobami radzenia sobie z nałogowym myśleniem. Zajęcia prowadzone były przez specjalistę z Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii *Uzależnień w Łomży*.

**4. Zajęcia integracyjne** - w czerwcu 2014 r. odbył się **V Turniej Strzelecki** Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Piątnicy (**40 uczestników**). Drużyna z palcówki „wystrzelała” V miejsce.

W dniach 6-8.06.2014r. wychowankowie placówki (15 osób) uczestniczyli w wycieczce krajoznawczo-edukacyjnej śladami Wigierskiego Parku Narodowego. Pierwszym punktem wycieczki było Sanktuarium Maryjne w Studzienicznej, gdzie dzieci miały możliwość zwiedzenia Sanktuarium i przejścia śladami Jana Pawła II- papieża, który 09.06.1999 r. odbył w tym miejscu jedną ze swoich pielgrzymek.

Następną atrakcją było Muzeum Wigier w Starym Folwarku, które jest obiektem Wigierskiego Parku Narodowego i przez cały rok pełni funkcje wystawiennicze i edukacyjne. Zwiedzanie muzeum było wycieczką w czasie i przestrzeni, a punktem kulminacyjnym była możliwość popłynięcia łodzią motorową z przeszklonym dnem w ramach tzw. wodnych ścieżek edukacyjnych. Drugą atrakcją była przejażdżka Wigierską Kolejką Wąskotorową po Puszczy Augustowskiej oraz Wigierskim Parku Narodowym. Uczestnicy zwiedzili także Pokamedulski Klasztor w Wigrach. Punktem kulminacyjnym wycieczki ostatniego dnia było zwiedzanie potężnych wiaduktów nieczynnej linii kolejowej Gołdap - Zytkiejny czyli mosty w Stańczykach, które są najwyższymi na linii i jedynymi z najwyższych w Polsce. Do dziś są pomnikiem techniki budowlanej. Tego samego dnia, uczestnicy wycieczki późnym wieczorem powrócili do placówki. W czasie wyjazdu integracyjnego wychowankowie mieli okazję poznania nowych zachowań, poprawy wzajemnych relacji, podwyższenie poczucia własnej wartości przy jednoczesnym minimalizowaniu agresji.

Wsparciem dla rodzin jest również ustawa o **świadczeniach rodzinnych**, która jest realizowana przez Referat Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta w Łomży.

W 2014 roku wypłacono 40 760 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 4 018 975 zł.

Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacono 12 754 świadczenia na kwotę 1 697 961 zł, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka 208 świadczeń na kwotę 208 000 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 749 świadczeń na kwotę 289 921 złotych,
- samotnego wychowywania dziecka 2320 świadczenia na kwotę 398 800 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 1903 świadczeń na kwotę 145 600 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego 2458 świadczeń na kwotę 245 800 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania 45 świadczenia na kwotę 3 890 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 5071 świadczeń na kwotę 405 680 zł.

Łącznie wraz z dodatkami wypłacono 53 514 świadczeń na kwotę 5 716 666 zł

Zasiłki pielęgnacyjne - wypłacono 17 112 świadczeń na kwotę 2 618 136 złotych.

Świadczenia pielęgnacyjne - wypłacono 1746 świadczeń na kwotę 1 294 447 zł, dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych 1 738 świadczeń na kwotę 347 600 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy; wypłacono 112 świadczenia na kwotę 58 240 zł.

Z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka skorzystało 477 rodzin na kwotę 477 000 zł.

Za świadczeniobiorców pobierających świadczenia pielęgnacyjne odprowadzono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w wysokości 258 562 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 86 409 zł.

Składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy opłacono w wysokości 15 312 zł i na składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 5 242 zł.

Ogółem ze świadczeń rodzinnych w 2014 roku skorzystało 2826 rodzin.

Zasiłki rodzinne pobierało 1660 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko - 577 rodziny,
- na 2 dzieci – 735 rodzin,
- na 3 dzieci – 251 rodziny,
- na 4 i więcej dzieci – 97 rodzin.

Ze świadczeń funduszu alimentacyjnego w 2014 r. korzystało 318 rodzin. Wyplacono 6428 świadczeń na kwotę 2 254 097 zł.

Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie wynosi 323 osoby.

Z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych, od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 280 387,74 zł, z tego:

- przekazano na dochody budżetu państwa – 183 427,94 zł,
- przekazano na dochody własne gminy wierzyciela – 56 077,55 zł,
- przekazano na dochody własne gminy dłużnika – 40 882,25 zł

Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych wyniosły 93 546 zł, z tego:

- przekazane przez gminę na dochody własne – 81 305 zł,



- przekazane przez inne gminy – 12 241 zł.

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych na dzień 31 grudnia wynosił 10 180 905 zł. W związku ze zgonem dłużników alimentacyjnych wygaszone zostały należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej i świadczeń alimentacyjnych w wysokości 383 542 zł.

*Ważnym zadaniem w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi a w szczególności zapobieganie patologiom społecznym jest wdrażanie programów skierowanych do rodziców, opiekunów i dzieci przez placówki oświatowe.*

**Realizację powyższych zadań przedstawia załącznik nr 1.**

### **III. ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB I RODZIN ORAZ ICH INTEGRACJA ZE ŚRODOWISKIEM**

„Wykluczenie społeczne to sytuacja umożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób”<sup>3</sup>. Zagrożenie ubóstwem i marginalizacja rodziny wymaga odpowiednich działań interwencyjnych, pomocniczych, terapeutycznych i wspierających.

Bardzo podatną grupą na wykluczenie społeczne są osoby bezrobotne.

Ważną rolę w tej kwestii spełniają organizacyjno-instytucjonalne strategie państwa oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Coraz w większym stopniu wykorzystywane są programy finansowane ze środków Unii Europejskiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej po raz kolejny realizował projekt systemowy.

Projekt „EFS – Nowa droga do sukcesu” dotyczy działania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt realizowany jest w okresie od 01.03.2014 r. do 30.06.2015 r. współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i jest skierowany do osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej, o niskich kwalifikacjach

---

<sup>3</sup> Problemy definicyjne zjawiska wykluczenia Raport Grupy nr 2 Zespołu Zadaniowego ds. Reintegracji Społecznej MGPIPS, Warszawa 2003, s.17

zawodowych i osób niepełnosprawnych. To siódmy rok działań MOPS w Łomży w tym zakresie. Obecny projekt do realizacji w roku 2014 i 2015 podzielony jest na dwa moduły.

I Moduł zrealizowany w 2014 roku:

Aktywna integracja (54 osoby):

- warsztaty z psychologiem,
- konsultacje indywidualne z psychologiem,
- warsztaty z doradcą zawodowym,
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym i psychologiem,
- indywidualne porady prawne.

Zrealizowane szkolenia zawodowe w I Module:

- prawo jazdy kat. C, C+E dla 3 osób,
- pracownik biurowy dla 13 osób,
- sprzedawca dla 30 osób,
- brukarz dla 4 osób
- staże dla 4 osób po 5 miesięcy.

Każdy stażysta otrzymywał wynagrodzenie w wys. po 1 243 zł. miesięcznie.

Uczestnicy projektu otrzymali materiały szkoleniowe i korzystali z cateringu. Dla 8 dzieci uczestników zostały opłacone koszty przedszkola na czas realizacji projektu.

W ramach działania środowiskowego dla uczestników zorganizowany został wyjazd do teatru Och-Teatr” w Warszawie na spektakl pt. „Uwaga ...Publiczność”.

Na realizację zadania w 2014 roku wydatkowano kwotę w wys. 263 754 zł w tym:

zadania EFS – 236 754 zł

zadania własne – 27 000 zł

Analizując powyższe działania projektowe należy stwierdzić, że wszyscy uczestnicy podnieśli kwalifikacje zawodowe ( uzyskali zaświadczenia). Ponadto projekt przyczynił się do;

- nabycia przez uczestników umiejętności pracy w zespole lub pracy indywidualnej,
- nabycia umiejętności komunikacyjnych, zwiększenie motywacji,
- wzrostu zaufania we własne możliwości, przełamanie niechęci do pracy, umiejętności poruszania się na rynku pracy,
- umiejętności wypełniania formularzy, sporządzania dokumentów tj. CV, LM.

Z danych uzyskanych od pracowników socjalnych w grudniu 2014 r po ukończeniu udziału w projekcie z 54 uczestników okresowo z pomocy korzysta 15 osób a usamodzielniało się 10.

### ***Prace społecznie użyteczne realizowane przez MOPS***

Inicjatorem programów prac społecznie użytecznych jest samorząd gminy, który organizuje prace na rzecz społeczności lokalnej, w porozumieniu z odbiorcami tych prac oraz powiatowym urzędem pracy. Osoba skierowana do realizacji prac społecznie użytecznych, może je wykonywać do 10 godzin w tygodniu, za określonym wynagrodzeniem za każdą godzinę pracy. Pomiędzy zaangażowanymi stronami nie występuje stosunek pracy.

Do prac społecznie-użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Praca społecznie użyteczna jest także jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia.

W ramach prac społecznie - użytecznych w 2014 r. zatrudnionych było 21 osób:

- MPGKiM- 5 osób ( prace porządkowe),
- MOPS – 15 osób (opiekunki domowe, sprzątanie biura, pracownik gospodarczy),
- PCK – 1 osoba ( sprzątanie biura),
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – 1 osoba ( pracownik gospodarczy),
- Państwowe Przedszkole nr 14 – 2 osoby (pracownik gospodarczy),

Łącznie przepracowano 5 453 godziny. Koszt zadania – 43 742 zł.

Postrzegane korzyści z programu to:

- możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych bez płacenia podatku i utraty świadczeń socjalnych,
- możliwość „wyjścia do ludzi” i motywacja dbania o siebie,
- większa odwaga w poszukiwaniu pracy,
- większa aktywność i przełamanie przyzwyczajień do rutynowych zajęć.

### **Działania PUP zaplanowane do realizacji w ramach Celu Strategicznego nr III.**

*Aktywizacja bezrobotnych w ramach projektów:*

#### **„Ścieżki rozwoju”**

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży realizował program finansowany z dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy ministra.

Uczestnicy programu: osoby bezrobotne do 25 roku życia z terenu działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży.

Program „Ścieżki rozwoju” przewidywał następujące wsparcie dla jego uczestników:

1. Pośrednictwo pracy z opracowaniem IPD dla 45 osób;
2. Poradnictwo zawodowe z opracowaniem IPD dla 45 osób;
3. Staż – 22 osoby;
4. Prace interwencyjne – 8 osób;
5. Roboty publiczne – 14 osób;
6. Bon na zasiedlenie – 1 osoba.

Okres realizacji programu:

01.03.2014r. – 31.12.2014r.

### **"Aktywni i efektywni"**

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w 2014r. realizował projekt „Aktywni i efektywni” w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kolnie Powiatowym Urzędem Pracy w Zambrowie.

Liderem Projektu był Powiatowy Urząd Pracy w Łomży.

Celem głównym projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie 185 osób bezrobotnych (111 kobiet i 74 mężczyzn) zarejestrowanych w PUP w Łomży, PUP w Kolnie i PUP w Zambrowie do 30 czerwca 2015 r.

**Projekt skierowany był do osób bezrobotnych do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia.**

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w ramach otrzymanych środków finansowych objął wsparciem 97 osób (58 kobiet i 39 mężczyzn), w tym:

Formy wsparcia:

- Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe z utworzeniem IPD;
- Staże na okres 6 miesięcy.

**Okres realizacji projektu: 01.11.2013 r. – 30.06.2015 r.**

Wartość projektu: 1 799 671,50 zł, w tym:

**PUP Łomża - 799 890,50 zł**

### **“Twoje życie – twój wybór”**

PUP Łomża realizował w 2014r. projekt „Twoje życie – twój wybór” w partnerstwie z PUP w Kolnie i PUP w Zambrowie. Liderem Projektu był Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie. Termin trwania projektu – 01.05.2014r. – 30.04.2015r.

Celem głównym projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie 262 osób bezrobotnych (131 kobiet i 132 mężczyzn) zarejestrowanych w PUP w Łomży, PUP w Kolnie i PUP w Zambrowie do 30 kwietnia 2015 r.

Projekt skierowany był do osób bezrobotnych do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia.

Powiat Łomżyński (Powiatowy Urząd Pracy w Łomży) skierował w ramach projektu **127 bezrobotnych na 6 miesięczny staż.**

Dom Pomocy Społecznej w Łomży przy ul. Polowej 39 aktywnie uczestniczył w realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Łomża przez zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integrację ze społeczeństwem przez podnoszenie kwalifikacji kadry pracowników pomocy społecznej.

W porozumieniu ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie „Pomocna Dłoń” przy Domu Pomocy Społecznej w Łomży zrealizowany został interdyscyplinarny program wsparcia osób niepełnosprawnych prowadzący do ograniczenia skutków wykluczenia i izolacji społecznej wynikających z ich niepełnosprawności.

Zorganizowano spotkania integracyjne dla osób niepełnosprawnych z przedstawicielami społeczności lokalnej:

- **Spotkanie Wielkanocne,**
- **„Tacy sami jak inni” - Wystawa fotograficzna,**
- **„Bądźmy Razem” – Integracyjna Wieczera Wigilijna”.**

Wymienione spotkania integracyjne miały na celu zacieśnienie kontaktów osób niepełnosprawnych zamieszkujących Dom Pomocy Społecznej z przedstawicielami społeczności lokalnej, władzami, przedsiębiorcami. Jednocześnie były próbą zmiany postrzegania osób niepełnosprawnych, nie tylko z perspektywy ich niepełnosprawności, lecz przede wszystkim ich wyższych potrzeb.

Odbyły się także imprezy o charakterze terapeutycznym m.in. :

- **Integracyjny Turniej Sportowy – „Zdrowo i Wesolo”**
- **Spotkania Wrześniowe,**
- **Przeгляд Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej.**

„Integracyjny Turniej Sportowy – Zdrowo i Wesolo” zakładał przede wszystkim popularyzację różnych dyscyplin sportowych wśród osób niepełnosprawnych oraz wzbudzenie ich aktywności ruchowej. Stanowił szczególną formę promocji sportu w myśl

Olimpiad Specjalnych: „Dziś każdy ma szansę na sukces i każdy jest zwycięzcą”. Turniej miał na celu upowszechnienie różnych form zdrowego stylu życia dostosowanych do odbioru i interpretacji przez osoby niepełnosprawne. Konkurencje sportowe dostosowane były do możliwości osób niepełnosprawnych. Integracja społeczna tych osób wzmocniła pozytywną samoocenę uczestników jak również wpłynęła na aktywizację środowiska niepełnosprawnych. Organizacja imprezy sportowej pozwoliła na aktywne uczestnictwo 139 osób o różnym stopniu niepełnosprawności. Turniej był okazją do prezentacji umiejętności i doświadczenia współzawodnictwa sportowego. Najwięcej emocji wzbudzało stanięcie na podium, odbiór medalu oraz uczucie bycia zwycięzcą pomimo posiadanej niepełnosprawności.



„Integracyjny Turniej Sportowy – Zdrowo i Wesolo” Łomża 2014



„Integracyjny Turniej Sportowy – Zdrowo i Wesolo” Łomża 2014

„Spotkania Wrześniowe” umożliwiły osobom niepełnosprawnym aktywny udział w kulturze poprzez wsparcie przedsięwzięcia jakim było przedstawienie teatralne „Kot w butach”, stworzone przez osoby niepełnosprawne podczas warsztatów terapii zajęciowej realizowanych w różnych pracowniach. Wskazały na istnienie potencjału kulturalnego osób niepełnosprawnych i potrzebę jego realizacji. Były źródłem wrażeń estetycznych związanych z kulturą, sztuką i terapią. Przedstawienie teatralne umożliwiło nie tylko prezentację talentu aktorskiego, ale stanowiło zarazem terapię o charakterze psychologicznym, społecznym i artystycznym. Ukazało szerszym kręgom społecznym pozytywny wizerunek osoby niepełnosprawnej aktywnej, samorealizującej się i otwartej na wrażenia kulturalne.



**Spotkania Wrześniowe” Łomża 2014**

**Przeгляд Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej** to wydarzenie kulturalne, które w szczególny sposób wpisuje się w życie osób niepełnosprawnych. Pozwala na komunikowanie się na różnych płaszczyznach. Wpływa tym samym na zwiększenie otwartości społeczeństwa na udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz

postrzeganie niepełnosprawności przez pryzmat możliwości, a nie ograniczeń. W Przeglądzie Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej brało udział 350 uczestników w tym 220 osób niepełnosprawnych.



### *Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej - Łomża 2014*

Podczas Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej miał miejsce wernisaż wystawy fotograficznej autorstwa Marty Misiewicz „**Tacy sami jak inni**” prezentujący zdjęcia osób niepełnosprawnych podczas wykonywania codziennych czynności. Jednocześnie był on formą kampanii informacyjnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich dyskryminacji. Misją wystawy było oswojenie społeczeństwa z wizerunkiem niepełnosprawności w kontekście zwyczajnego życia. Wystawa była próbą ukazania swoistego piękna tych osób.





### ***Wernisaż Marty Misiewicz „Tacy sami jak inni”***

**„Bądźmy Razem” –Integracyjna Wieczera Wigilijna** była szczególnym spotkaniem osób niepełnosprawnych z szerszym gronem mieszkańców Łomży. Uroczystość umożliwiła osobom niepełnosprawnym zaprezentowanie swojej twórczości poprzez wykonanie stroików świątecznych w pracowniach terapeutycznych oraz czerpanie satysfakcji z występów publicznych w postaci przygotowanych jasełek.



Ponadto w 2014r. 64 pracowników Domu Pomocy Społecznej w Łomży wzięło udział w różnego typu szkoleniach. W zależności od zmieniających się potrzeb tematyka szkoleń dotyczyła m.in.: terapii zajęciowej, socjoterapii, depozytów mieszkańców, praw mieszkańców i pracowników DPS, stresu i wypalenia zawodowego, asertywności.

W ramach współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2014r pozyskano dotacje w łącznej kwocie **31 237,00 zł**.

Dom Pomocy Społecznej realizując założenia Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Łomża **współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy** uczestnicząc w realizowanych przez niego formach aktywizacji zawodowej tj. stażach, pracach interwencyjnych i robotach publicznych. Tym samym przyczynia się do ograniczania bezrobocia na terenie Łomży. Często osoby uczestniczące w w/w formach aktywizacji zawodowej znajdują stałe zatrudnienie w naszej placówce. Udział środków Powiatowego

Urzędu Pracy w zatrudnianiu bezrobotnych w Domu Pomocy Społecznej w 2014 r. wyniósł około **40 000,00 zł**.

Wykluczeniu społecznemu często towarzyszy bezdomność. Osoby bezdomne często trafiają do Noclegowni, która funkcjonuje przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łomży.

Główną przyczyną bezdomności osób przebywających w Noclegowni było nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, brak pracy, zadłużenia finansowe, eksmisje oraz brak wiary we własne możliwości.

Zadaniem priorytetowym pracowników Noclegowni jest zmniejszenie i wyprowadzenie osób ze stanu bezdomności, udzielenie osobom takiego wsparcia by możliwe było samodzielne życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Szczególnie ważne były działania dotyczące zapobiegania zagrożeniom społecznym – kierowanie do ośrodków leczniczo-uzależnień oraz aktywizacja osób.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej to:

- integracja ze społeczeństwem,
- prowadzenie działań edukacyjnych,
- pomoc w uzyskaniu niezbędnych dokumentów, zaświadczeń, ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc i wspieranie w trudnych sytuacjach rodzinnych
- motywowanie do zmiany sposobu życia, utrzymywania abstynencji.

Ponadto od grudnia 2014 roku w każdy piątek odbywają się spotkania osób bezdomnych z przedstawicielami grupy Odnowy w Duchu Świętym. Czytane jest Pismo Święte, organizowane są spotkania z Ojcami Klasztoru Kapucynów w Łomży. Podczas spotkań poruszane są różne tematy np. uzależnienia, zdrowie, patriotyzm Polaków itp.

Ze schronienia skorzystało 26 osób, (wydane decyzje administracyjne a fizycznie skorzystało 41 osób w tym 4 kobiety) - liczba świadczeń 2 932.

Przedział wiekowy osób:

od 18 lat – 1,

od 19 do 40 lat – 9,

od 41 do 60 lat - 27,

od 61 do 64 lat - 3,

od 65 do 74 lat - 1.

Z ogrzewalni skorzystało 124 osoby - 1 062 osobodni.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej przez pracowników noclegowni 7 osób usamodzielniało się i obecnie przebywają poza Ośrodkiem. 7 osób podjęło pracę, 1 osoba otrzymała mieszkanie, 1 osoba opuściła noclegownię na skutek porozumienia z rodziną.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 172 334 zł.

#### IV. ROZWIJANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Osoby w podeszłym wieku, samotne, chore, niepełnosprawne wymagają pomocy w zaspokojeniu swoich potrzeb w miejscu zamieszkania i w środowisku. Taką pomoc świadczyły opiekunki domowe zatrudnione w MOPS.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

W ramach zadań własnych w 2014 r. było zatrudnionych 48 opiekunek domowych na 46 etatów, w tym 1 osoba na zastępstwo i 1 osoba w ramach robót publicznych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Usługami opiekuńczymi objęto 93 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych wyniosła 78 976. Koszt zadania wyniósł – 1 471 629,54 zł

W ramach usług specjalistycznych w 2014 roku było zatrudnione 4 opiekunki na 3,5 etatu.

Usługami specjalistycznymi objęto 4 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 6 384. Ogólny koszt zadania wyniósł 124 258,20 w tym udział własny 13 332 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży wypłaca zasiłki stałe dla osób, które mają orzeczoną umiarkowaną lub znaczny stopień niepełnosprawności. W 2014 r. zasiłki stałe otrzymało 317 osób w tym:

- przyznane dla osoby samotnie gospodarującej – 252,
- pozostającej w rodzinie – 69.

Osoby, najbardziej potrzebujące korzystały także z zasiłków celowych na zakup opału na zimę, leków, dopłat do wydatków mieszkaniowych.

Dużym wsparciem dla osób starszych niepełnosprawnych jest działalność **Klubu Seniora**.

„Klub Seniora” jest ośrodkiem wsparcia, którego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych, działa za zasadach dziennego pobytu. Oprócz korzystania z posiłków seniorzy mają możliwość udziału w różnych zajęciach kulturalno-oświatowych.

W 2014 roku z posiłków korzystało średnio 98 osób (śniadania i obiady) w tym nieodpłatnie średnio 50 osób. Wydano 34 891 posiłków, średnio miesięcznie 2 908.

Klub Seniora jest miejscem otwartym dla wszystkich seniorów.

*W 2014 roku Klub Seniora współpracował z:*

- Biblioteką Publiczną w Łomży ul. 3 Maja- spotkania z książką, edukacja komputerowa,
- Przedszkolem Nr 2 oraz przedszkolem „Wesołe Słoneczko” – występy na świętach okazjonalnych,
- z ogniskiem misyjnym ze Szkoły Podstawowej Nr 2,
- Zespołem Szkół Specjalnych w Łomży- festyn ludowy z okazji Dnia Ziemi,
- Regionalnym Ośrodkiem Kultury- zaproszenia na festiwal ludowy w Zbójnej,
- Klubem Seniora z Grajewa /wymiana doświadczeń kulturalnych i towarzyskich/,
- Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów -występ zespołu Senior Vita w Teatrze Lalek na obchodach Dnia Matki i Ojca,
- Policją - wykłady na temat okradania seniorów np. metodą „na wnuczka”, „hydraulika”, „na wnuczka i policjanta”,
- Kolneńskim Ośrodkiem Kultury i Sportu - festiwal ludowy i konkurs taneczny,
- Muzeum Północno-Mazowieckim- prelekcja pt.” Spacerkiem po Łomży”,

*W ramach działalności Kulturalno Oświatowej Seniorzy skorzystali z:*

- wycieczki do Warszawy, wyjścia do kina i na kabarety,
- ogniska w Morgownikach,
- spotkania z dietetykiem i kosmetyczką,
- uczestniczyli na koncertach zespołów „Senior Vita „ oraz „Retro Band” oraz w wielu uroczystościach wewnętrznych,
- w uroczystościach okazjonalnych: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dni Seniora, Wigilia, Sylwester.

Ponadto seniorzy brali udział w zajęciach komputerowych, plastycznych, gimnastycznych, muzycznych i spotkaniach biesiadnych. W Klubie Seniora istnieje kółko brydżowe i szachowe. W 2 i 4 sobotę miesiąca duża grupa seniorów uczestniczyła w wieczorkach tanecznych. Łącznie z działalności klubu skorzystało 160 osób.

Na dzień 31.12.2014 r. zatrudnionych było 10 osób na 7,5 etatu, w tym 2 osoby na zastępstwo.

Na utrzymanie Klubu Seniora wydatkowano kwotę w wys. 515 029 zł

Ponadto osoby niepełnosprawne korzystały w 2014 r. z pomocy z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

**Rehabilitacja zawodowa** - środki przeznaczono głównie na:

1. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej utworzono **7 stanowisk pracy**, wydatkowana kwota 237 800 zł
2. Przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej - **5 osób** na kwotę 151 000 zł
3. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu – **4 osób** na kwotę 30 020 zł

**Rehabilitacja społeczna- środki przeznaczono na:**

1. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych – **178 osób** niepełnosprawnych, wartość dofinansowania 129 428 zł
2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - 5 imprez integracyjnych na kwotę 24 181 zł, w których udział wzięło **552 osób** niepełnosprawnych.
3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osobom niepełnosprawnym - **270 osób** na kwotę 182 264 zł
4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - **20 osób**, kwota dofinansowania 93 603 zł

**Współfinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 40 osób** niepełnosprawnych na kwotę 591 840 zł

**Programy celowe: 1.**

**„Program wyrównywania różnic między regionami II”**

**obszar B** - likwidacja barier w placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania - na wartość 54 765 zł

**obszar G** - wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie stanowisk pracy oraz samozatrudnienie- na wartość 209 410 zł (utworzono 5 stanowisk pracy)

Pilotażowy program „**Aktywny samorząd**”- skierowany do osób niepełnosprawnych, realizowany był w 10 zadaniach.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową - **21 osób**, wydatkowana kwota 96 588 zł

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym - **23 osób**, wydatkowana kwota 94 055 zł

## V. BUDOWA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEZNIENI

Uchwałą Nr 397/XLVI/13 z dnia 18 grudnia 2013 roku, Rada Miejska Łomży przyjęła "Łomżyński Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej na 2014 rok", który obejmuje realizację zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie, wynikających z:

- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U z 2012 r,poz.1356 z późn. zmianami/
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz.U. 2005 r.Nr 179, poz.1485/
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / Dz.U. 2005 r.Nr 180, poz.1493/
- Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 - 2015

Środki finansowe na realizację zadań w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej w 2014r przeznaczone były na profilaktykę: uniwersalną, selektywną i wskazującą.

Rodzaj	Kwota dofinansowania	Liczba programów
PROFILAKTYKA UNIWERSALNA	1.103.061,63 zł	64
PROFILAKTYKA SELEKTYWNA	319.916,05 zł	13
PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA	28.450 zł	4
Ogółem :	1.451.427,68 zł	81



Na realizację programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych realizowanych w świetlicach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych działających na terenie miasta wydatkowano kwotę w wysokości: **217.971,65 zł**

Na realizację programów profilaktycznych realizowanych w łomżyńskich przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i miejskich jednostkach organizacyjnych wydatkowano kwotę w wysokości **403.127,00 zł**

Na organizowanie nieodpłatnych pozalekcyjnych zajęć ( np.: sportowych, kulturalnych etc) jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież ze środowisk szczególnie zagrożonych patologiami, w tym: jednostkom kultury przekazano kwotę w wysokości: **119.064,63 zł**, klubom sportowym przekazano kwotę w wysokości: **239.150 z**

W ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej na 2014 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane były następujące programy:

1. *„Udzielenie pomocy rzeczowej dzieciom i młodzieży z rodzin, w których istnieje problem alkoholowy”*,

Adresatami programu były dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy i zjawisko przemocy domowej.

Zorganizowano imprezę wyjazdową z okazji Dnia Dziecka – 50 osobowa grupa wyjechała na wycieczkę do Trojanowa. Program wycieczki zawierał zwiedzanie Farmy Iluzji. Podczas wycieczki dzieci miały zapewnioną wykwalifikowaną opiekę i pełnowartościowe posiłki. Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali prezenty w postaci książek i gier planszowych, drobny sprzęt sportowy.

Zapewniono 26-u dzieciom możliwość uczestniczenia w wypoczynku letnim, kolonii organizowanych przez TPD i Caritas co umożliwiło dzieciom wyjazd do miejscowości położonych w górach, nad morzem i nad jeziorem. Dzieci wypoczywające w okresie letnim na koloniach finansowanych ze środków Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej uczestniczyły w warsztatach profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Zadanie obejmowało promocję zdrowia, kształtowanie prawidłowych postaw i sposobów komunikacji oraz profilaktykę uzależnień w formie warsztatów. Program został opracowany na bazie materiałów dydaktycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zorganizowano imprezę wyjazdową – 50-cio osobowa grupa dzieci wyjechała na wycieczkę do Warszawy. Program wycieczki zawierał pobyt w Centrum Nauki „Kopernik” Uczestnicy mieli zapewnione uczestnictwo w seansie Astronauta w Planetarium mówiące o znaczących wydarzeniach historycznych dotyczących podboju kosmosu i lotów międzyplanetarnych, zjawisk zachodzących w organizmie człowieka przebywającego w statku kosmicznym oraz wejście na wystawę stałą Centrum Nauki. Podczas wycieczki dzieci miały zapewnioną wykwalifikowaną opiekę i posiłki. Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali prezenty w postaci książek, gier planszowych, artykułów szkolnych i słodyczy.

Zorganizowano również spotkanie z Mikołajem, podczas którego 90 dzieci otrzymało paczki ze słodyczami, gry, książki i koce.

Ogólny koszt programu wyniósł 44 472 zł

### *2. Wsparcie działań Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej,*

Zapewniono pracownikom socjalnym MOPS, członkom Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grupom roboczym udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz dotyczących innych szkodliwych zjawisk. Zorganizowano 2 szkolenia, w których udział wzięły osoby realizujące procedurę Niebieska Karta: pracownicy socjalni, pedagodzy łomżyńskich placówek oświatowych i funkcjonariusze Policji. Dodatkowo 1 osoba ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sfinansowano koszty wyjazdu i pobytu na szkoleniu.

W ramach programu zostały zakupione kalendarze pracownika socjalnego na 2015 rok, literatura fachowa oraz ulotki, broszury i plakaty dotyczące zjawiska przemocy, które rozprowadzono w miejscach realizującą procedurę NK. Wyposażono stanowisko pracy do obsługi Niebieska Karta w meble.

Koszt programu wniósł 27 834 zł

### *3. „Wsparcie działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Łomży' realizowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży.*

Program „Wsparcie działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Łomży ” ma na celu umożliwienie przeszkolenia i doskonalenia kompetencji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innym kryzysowym zjawiskom społecznym.

Środki w wys. 10 830 zł wydano na szkolenia z superwizji pracy nad przemocą domową dla pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Pokryto także koszty delegacji i zakwaterowania podczas szkoleń w wysokości 1580 zł. Zostało przeszkolonych 7 pracowników.

Ogólny koszt realizacji powyższych programów wyniósł 84 716 zł w tym własny 21 179 zł, tj 25% wartości kosztów.

## VI. WSPARCIE ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

### *Wolontariat*

Uchwałą Nr 133/XVII/11 dnia 30 listopada 2011 roku został przyjęty program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2002-2016.

*Głównym celem programu jest zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża*

W 2014 roku pracę wolontarystyczną wykonywało **24 wolontariuszy**.

Świadczona pomoc to:

- pomoc dzieciom w nauce w miejscu zamieszkania – skorzystało 13 dzieci,
- pomoc w usługach osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózku inwalidzkim – wyjście z domu, wspólny spacer , zagospodarowanie czasu wolnego – skorzystało 2 osoby,
- zabawa, wychodzenie na spacer z dzieckiem niepełnosprawnym poruszającym się na wózku inwalidzkim – skorzystało 1 dziecko,
- pomoc w nauce języka polskiego uchodźcy z Egiptu - skorzystała 1 osoba,
- pomoc dzieciom w nauce języka angielskiego – skorzystało 5 dzieci, zajęcia prowadzone były w budynku MOPS w godzinach popołudniowych.
- praca w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym w Szkole Podstawowej nr 7 - skorzystało 5 dzieci.

Osoby wykonujące działalność wolontarystyczną to głównie studenci i uczniowie szkół średnich.

Wykonując swoje zadania wolontariusze, rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu.

Celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest rozpropagowanie idei wolontariatu i objęcie większej ilości osób niepełnosprawnych w tym także pomoc rodzicom gdzie znajduje się dziecko niepełnosprawne oraz uczniom mających problemy w nauce.

„Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi art. 2 pkt 2<sup>4</sup>

Współpraca pracowników socjalnych z w/w podmiotami polegała na informowaniu o możliwościach uzyskania i opiniowaniu osób zgłaszanych do otrzymania pomocy świadczonej przez te instytucje.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczącymi wprowadzenia ujednoczonych zasad przekazywania żywności dla najuboższej ludności UE w ramach programu unijnego PAED – podstawą do wydania tej formy pomocy są listy sporządzone przez pracowników MOPS w oparciu o ustalone kryteria wyboru beneficjenta. Pomoc rzeczowa w postaci żywności w ramach programu PAED dystrybuowana jest za pośrednictwem CARITAS Diecezji Łomżyńskiej. Pracownicy MOPS kwalifikowały osoby na podstawie określonych kryteriów, żywność była wydawana w parafiach. W 2014 r. skierowano 615 osób do uzyskania tej formy pomocy w czterech parafiach.

Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano ponad 200 rodzin z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikowali listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierują do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby.

W ramach współpracy z PCK Oddział w Łomży - osoby zgłaszające się o pomoc są informowane o możliwości uzyskania pomocy rzeczowej w postaci odzieży i art. gospodarstwa domowego. W I półroczu 2014 roku utworzona została lista, na podstawie której 60 rodzin zakwalifikowano do uzyskania pomocy w postaci talonów na zakup artykułów spożywczych w okresie Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia.

Pracownicy socjalni informowali o możliwościach uzyskania pomocy finansowej oferowanej przez organizacje pozarządowe i tak m.in. weryfikowali i kwalifikowali osoby do uzyskania pomocy w ramach prowadzonych programów np. Program „Skrzydła” prowadzony przez Caritas.

Prowadzone były również działania zmierzające do pozyskania i dystrybucji artykułów pozyskanych od osób fizycznych i prawnych. W 2014 roku w wyniku prowadzonych działań – podopieczni MOPS uzyskali nieodpłatnie pomoc rzeczową w postaci nowej i używanej odzieży, bielizny, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, mebli i wyposażenia mieszkania.

---

<sup>4</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

Prowadzone działania obejmowały również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo.

Dzieci osób korzystających z pomocy korzystały z wsparcia świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD i Caritas.

Ponadto w ramach współpracy z CARITAS Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był współorganizatorem Olimpiady Integracyjnej, która odbyła się w maju 2014 r. Pracownicy socjalni MOPS weryfikowali dzieci do udziału w Olimpiadzie, uczestniczyli w organizowanej imprezie zapewniając dzieciom nadzór i opiekę podczas zawodów sportowych. W olimpiadzie uczestniczyło ponad 50 dzieci beneficjentów MOPS- w wieku szkolnym. Zawody sportowe odbywały się w 3 blokach; konkurencji pływackich, rekreacyjno-sportowych i aranżacji taneczno-muzycznych. Wszyscy uczestnicy Olimpiady otrzymali prezenty w postaci przyborów szkolnych i plecaków, pamiątkowe kubeczki z logo Olimpiady oraz paczki ze słodyczami.

MOPS współfinansował zakup prezentów i medali dla zwycięzców poszczególnych konkurencji. W czasie trwania zawodów wszyscy uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Udział w olimpiadzie był bardzo pozytywnie odebrany przez dzieci i młodzież biorące w niej udział, pozwolił na wspólną zabawę i zdrową rywalizację z osobami niepełnosprawnymi.

Olimpiada została zorganizowana w związku z obchodami „12 Podlaskich Dni Rodziny”.

DYREKTOR  
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Łomży  
*mgr inż. Wiesław Jagielak*

**SPRAWOZDANIE 2014 ROK**  
**"STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA ŁOMŻA NA LATA 2007-2015"**

**II. Wsparcie rodzin z dziećmi a w szczególności zapobieganie patologiom społecznym.**

Lp.	Planowane działania	Instytucje uczestniczące	Poziom realizacji	Wskaźniki	Finanse
1.	<b>Prowadzenie spotkań edukacyjnych, profilaktycznych w zakresie ograniczenia zagrożeń łomżyńskiej społeczności.</b>	Szkoła	ważne	<b>Liczba spotkań, wydarzeń, kampanii społecznych, szkoleń.</b>	
	„Muzyczny relaks – Trzeźwe szkoły”- program koncertów Filharmonii Kameralnej w Łomży	Filharmonia Kameralna w Łomży	wysoki	Średnio po 5 koncertów rocznie	Urzędu Miasta
	Młodzi patrzą na trzeźwo - spotkania uczniów z przedstawicielami Fundacji „Zielony liść” –	Fundacja „Zielony liść”	ważne	5 spotkań – 40 uczniów	
	„Każdy przedszkolak wie, że kto pali robi źle”- udział w konkursie plastycznym	przedszkole	ważne	25 dzieci	
	Udział uczniów w koncertach Filharmonii Kameralnej w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej i w audycjach muzycznych Arte-Muze realizowanych przez muzyków z Białegostoku.	szkoła	ważne	8 spotkań	
	ABC dobrych manier	szkoła	ważne	1 spotkanie 35 osób	
	Organizacja Dnia Życzliwości	szkoła		1 wydarzenie	W ramach realizacji zadań profilaktycznych
	Warsztaty psychologiczne: Poznajemy swoje mocne i słabe strony”	Szkoła psycholog	wysoki	8 spotkań	-
	Przygotowanie przez młodzież przedstawienia „Polubić siebie”		ważne	60 uczniów	

Problemu samobójstw wśród nastolatków – spotkanie z rodzicami.	Policjant psycholog	Bardzo ważne	1 spotkanie – 350 osób	
Udział w Podlaskim Forum Teatrów Dzieci i Młodzieży Szkolnej w Białymstoku,		ważne	20 uczniów	
Udział w XVIII Konfrontacjach Teatrów Młodzieżowych w Łomży.		Bardzo ważne	20 uczniów	
Spotkania uczniów dotyczące bezpiecznego zachowania i poprawnych relacji z rówieśnikami.	szkoła	Bardzo ważne	3 spotkania 25 uczniów	W ramach realizacji zadań profilaktycznych
Zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów sprawujących problemy wychowawcze.	szkoła	ważne	20 spotkań	W ramach realizacji zadań profilaktycznych
Zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez psychologa.	szkoła	ważne	20 spotkań	
„Prawa człowieka i dziecka w szkole”	ODN	wysoki	1 szkolenie dla rodziców	
Odpowiedzialność prawna czynów popełnianych przez nieletnich.	szkoła Policja i Prokuratura Okręgowa	ważne	9 spotkań - ok. 230 ucz. 4 działania obejmujące uczniów klas pierwszych i drugich. (1 działanie ok. 200 uczniów)	
Odpowiedzialność prawna nieletnich „Poradnik lex lata” we współpracy z KMP w Łomży	KMP	ważne	3 spotkania -73 uczestników	
Bezpieczne wyjazdy zagraniczne.	Policja i Prokuratura Okręgowa	ważne	10 spotkań	
Handel ludźmi	Policja	ważne	2 spotkania	
Zagrożenia wieku dorastania Odpowiedzialność prawna czynów popełnianych przez nieletnich.	Policja	ważne	7 spotkań	

Kształtowania racjonalnych zachowań w przypadku wystąpienia różnych zagrożeń	Policja	ważne	2 szkolenia dla nauczycieli	
Spotkanie z ratownikiem medycznym	Grupa ratownicza Nadzieja szkoła UE	ważne	10 spotkań	
Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	KMP w Łomży, Grupa Ratownicza SPR Nadzieja	ważne	4 szkolenia 106 osób	
Udział uczniów w happeningu „Przełammy biec” organizowanym ramach Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki w Łomży.	Sanepid, szkoła	ważne	13 uczniów-1 działanie	
Program edukacyjny zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka		ważne	1 spotkanie –45 osób	
Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS Etap szkolnych, rejonowy i wojewódzki e	PSSE w Łomży	ważne	Etap szkolny-60 uczniów, rejonowy – 3 uczniów	
Prowadzenie zajęć korekcyjnych dla dzieci i poprzez realizację programu „trzymaj się prosto”	Urząd Miejski, Poradnia Rehabilitacyjna	Bardzo ważne	24 osób	
Edukacja prawna młodzieży i rodziców.	szkoła	ważne	8 spotkań	
„Zagrożenie zdrowia i życia w okresie zimowym”	szkoła	ważne	18 spotkań	
Projekt „Bezpieczna szkoła –Bezpieczna Uczeń”, spotkania dla uczniów klas 0-III z policją nt”, „Bezpieczna droga”, Bezpieczna komórka, „Bezpieczny Internet”, „Bezpieczne wakacje”, apele o bezpieczeństwie między innymi z okazji DBI , apel przeciwko przemocy w szkole.	Szkoła Urząd Miasta Łomża, KMP Łomża	ważne	12 spotkań – 750 uczniów	
Bezpieczna wakacje, bezpieczne ferie spotkania z policjantem.	szkoła	ważne	24 spotkania ok .2252 osób	W ramach realizacji zadań profilaktycznych



„Bezpieczne wakacje”.	Grupa Ratownicza SPR Nadzieja, KMP w Łomży, Straż Miejska.	ważne	1 działanie - 250 uczniów	W ramach realizacji zadań profilaktycznych
„Bezpieczna droga do szkoły” Program „Klub bezpiecznego Puchatka”	Szkoła, policja Policja, szkoła, Szkoła	ważne ważne	15 spotkań – 323 uczniów 68 - uczniów	
Bezpieczna wakacje, bezpieczne ferie – spotkania ze strażakami- pogadanki, wy-cieczki do PSP.	szkoła	ważne	33 spotkań ok. 1560 ucz.	W ramach realizacji zadań profilaktycznych
„Bezpieczna szkoła”	Policja		2 spotkania 576 uczniów	
1. Bezpieczeństwo wychowanków w placówce (organizacja zebrań grupowych z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego raz w roku, oraz organizacja próbnej ewakuacji placówki raz w roku).	Placówka oświatowa, Straż Pożarna	Bardzo ważne	8 ewakuacji	
Edukacja prawna z przedstawicielem wydziału prewencji. dot. profilaktyki zagrożenia wieku dorastania skierowane do młodzieży i konsekwencje prawnych czynów karalnych.	KMP w Łomży	ważne	22 spotkań - ok. 560 ucz.	
Spotkania edukacyjne.			1 spotkanie 50 uczniów	
Spotkanie uczniów z osadzonymi z Zakładu Karnego w Grądach Wonięcko- Konsekwencje prawne za popełnione czyny.	Zakład Karny w Grądach Wonięcko	ważne	1 spotkanie – 150 uczniów	
Konkursy profilaktyczne pt: Radosna przyszłość bez uzależnień.	szkoła	ważne	2 konkursy	
Mam haka na raka – heppening poświęcony profilaktyce raka piersi.	N – le biologii	wysoki	5 spotkań	
Spotkania dziewcząt z prezesem Stowarzyszenia Kobiet z Problemem Onkologicznym – profilaktyka raka piersi i narządów rodnych.	SKz PO	Bardzo ważne	1 spotkaniu -130 uczennic.	

Organizacja na terenie miasta Łomża kampanii społecznej „Pola Nadziei” na rzecz dzieci z chorobami nowotworowymi objętymi opieką paliatywną w ramach domowego hospicjum.	fundacja „Pomóż im”, przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły średnie, bursy	ważne	4 spotkania 2 kampanie społeczne
Obchody 20-lecia Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków	szkoła	ważne	1-wydarzenie społeczne
Majówka na Bulwarach Łomżyńskich	Szkoła	ważne	1-kampania społeczna
Wolontariusz Twoim Przyjacielem	Szkoła	ważne	1-kampania społeczna
Spotkania edukacyjne z uczniami dotyczące bezpieczeństwa w szkole, w czasie ferii i wakacji.	szkoła	ważne	2 spotkania 69 ucz.
Spotkania uczniów dotyczące bezpiecznego zachowani i poprawnych relacji z rówieśnikami.	Szkoła Por. Psych – Ped Nr 2 KMP – zespół ds. nieletnich Biblioteka Publiczna	ważne	2 spotkania 224 uczniów
Obserwacje zachowania uczniów z trudnościami funkcjonowania w szkole przez psychologów połączone z konsultacjami rodziców i działaniami socjoterapeutycznymi wobec dzieci	Asystenci rodzin z Centrum Pieczy Zastępczej	ważne	5 obserwacji
„Przemoc i agresja, zagrożenia w sieci”	KMP	ważne	1 spotkanie 50 uczniów
Bezpieczny Internet – spotkania z policjantem.	Policja	ważne	24 spotkania -550 uczniów
„ Stop cyberprzemocy”		ważne	22 spotkania – 528 osób

Program profilaktyczny dotyczący cyber-przemocy „Owoce w sieci”	szkoła	ważne	8 spotkań		
Bezpieczna droga do szkoły	Szkoła	ważne	36 spotkań		W ramach realizacji zadań profilaktycznych
„Wypadki drogowe - porozmawiajmy”	Szkoła	ważne	18 spotkań		
„Bezpieczny przedszkolak”	Przedszkole	ważne	10 spotkań		
Spotkanie rodziców z doradcą zawodowym z Łomżyńskiego Centrum Rozwoju Edukacji w Łomży	ŁCRE w Łomży	ważne	1 spotkanie – 250 rodziców		
Integracja społeczności	Szkoła Fundacja „Ocalenie”	ważne	7 spotkań		wolontariat
Integracja społeczności	Arka Noego	ważne	1 spotkanie		wolontariat
Udział w projekcie „Podziel się posiłkiem”	Szkoła, Danone	ważne	40 uczniów		7 000 zł. (finansowane Danone)
Udział w programie „Szkłanka mleka”	Szkoła, ARR	ważne	około 50 uczniów		Finansowane z programu ARR
Udział w programie „Owoce w szkole”	Szkoła, ARR	ważne	36 działań - 90 uczniów w latach od 2011r. do 2015 r.		Finansowane z programu ARR
„Żyj bezpiecznie i zdrowo”	Policja, szkoła, Szkoła	ważne	62 uczniów objętych programem autorskim		
Projekt „Czytające szkoły”	Szkoła, Fundacja Cała Polska Czyta Dzieciom	ważne	100 uczniów		
Realizacja zadań Szkolnego Klubu rodzinnego „Kolorowy Świat”	Szkoła	ważne	ok. 20 osób		

Realizacja zadań programu edukacji ekologicznej „Zielono mi”	Szkoła	ważne	ok. 20 osób	
Apel” Święto Ziemi”	szkoła	ważne	1 apel - 130 osób	
„Dbajmy o naszą planetę” Spotkania w Miejskiej Bibliotece Publicznej	szkoła	ważne	12 konkursów	
Udział w programie: „Moje miasto bez elektrośmieci”	Szkoła, ElektroEko SA	ważne	ok. 130 osób w latach 2010-2015	
Miejska wigilia	szkoła	ważne	1-wydarzenie społeczne	
Obchody 100-lecia Harcerstwa	szkoła	ważne	1-kampania społeczna	
<b>2. Organizowanie różnych kampanii w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców Łomży.</b>	<b>Szkoła</b>	<b>ważne</b>		
„Prawa człowieka – odpowiedzialność czy roszczenie” - kampania popularyzująca prawa człowieka.	szkoła	wysoki	1 międzyklasowy projekt edukacyjny. 1 konkurs o prawach człowieka 1 konkurs plastyczny	
„Dzień Bezpiecznego Internetu” - kampania	szkoła	ważne	1 kampania realizowana corocznie	
Kampania - „Zdrowotne i społeczne skutki palenia”	szkoła	wysoki	1 kampania realizowana - 5 razy w formie pogadanek w klasach i plakatów. ok. 100 osób	
„Bezpieczna szkoła i przyjazna uczniom” kampania na rzecz działań bezpieczeństwa i profilaktyki uzależnień.	Szkoła, KWP Białystok	wysoki	1 realizacja 6 zadań ok. 100 osób	
Kampania - „Bezpieczna Szkoła - Bezpieczny Uczeń”	Szkoła, CEO	wysoki	2 realizacje w kolejnych latach obejmującej całą społeczność szkolną. 2x 680 (uczniów)	
„Szkoła bezpieczna i przyjazna uczniom” Uzyskanie certyfikatu	Szkoła, Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku	ważne	cała społeczność szkoły	

Aktywna Szkoła Aktywny Uczeń – kampania na rzecz sprawności fizycznej młodzieży.	Szkoła, CEO	wysoki	1 realizacja 680 uczniów.	
„Szkoła w ruchu” – kampania na rzecz aktywności fizycznej młodzieży.	N-le wychowania fizycznego	wysoki	1 realizacja – 4 50 uczniów	
Udział w ogólnopolskiej kampanii Tydzień bezpiecznego internetu- zajęcia.		ważne	6 realizacji	
Ogólnopolska kampania” Wyloguj się do życia” uczniowie		ważne	1 działanie	
Festyn rodzinny - „bezpieczna rodzina”	przedszkole	ważne	1 ok 80 osób	
Wieczór patriotyczny „ Moja Mała i Wielka Ojczyzna ” montaż słowno-muzyczny ” - impreza środowiskowa z udziałem zaproszonych gości,rodziców, uczniów , nauczycieli i mieszkańców Łomży, wspólne śpiewania pieśni patriotycznych	Urząd Miasta , Kuratorium, sponsorzy, patronat medialny: 4lomza.pl	ważne	1 spotkanie – ok.100 osób	
Uczestnictwo dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym pod patronatem TPD -zajęcia popołudniowe na terenie szkoły	Szkoła7, Urząd Miasta Łomża,TPD, sponsorzy	ważne	30 uczniów, codzienne spotkania z dożywianiem -cały rok szkolny	
Udział szkoły w ogólnopolskim konkursie – „Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń”. Uzyskanie certyfikatu Bezpiecznej szkoły.	szkoła	ważne	Realizacja 10 zadań konkursowych, udział wszystkich uczniów. 86	
kampania ogólnoszkolna „Przechodź tylko na zielonym”	Szkoła „KMP Łomża, WORD Łomża, KWP Białystok, Straż Pożarna , Straż Miejska sponsorzy	ważne	1 kampania – 750 uczniów	
„Biało-czerwoni na rowerach”-rajd rowerowy.	przedszkole	ważne	I rajd rowerowy	

	<p>Kampania społeczna pt.: „Wychowanie liczone w promilach” „Nasz Nowy Dom”</p>	szkoła	ważne	3-kampanie społeczne	
	<p>Festyn rodzinny pt.: „Żyj zdrowo i wesoło”, wał „Miasteczko ruchu”, zaproszono instruktorów jazdy, którzy propagowali konieczność zapinania pasów w fotelikach dla dzieci - co roku zapraszamy na festyny, również grupę ratowniczą Nadzieja - współpracujemy ze Strażą Pożarną</p>	WORD Łomża Gr. Ratownicza Nadzieja Straż Pożarna	ważne	1-wydarzenie społeczne 1 wydarzenie – ok. 100 osób	
3.	<p><b>Wdrażanie programów dotyczących prawidłowych postaw wychowawczych</b> „Dopalacze problem ciągle aktualny”</p>	<b>Szkoła</b>	<b>ważne</b>	<b>Liczba wdrożonych programów skierowanych do rodziców, opiekunów.</b>	
	„Prawa i obowiązki rodzica w wychowaniu dziecka”	Sanepid	Wysoki (rodzice)	W ramach programu przeprowadzono 1 pogadankę dla rodziców.	
	„Uzależnienia wśród młodzieży”	psycholog	wysoki	3 pogadanki	
	„Stres i jego znaczenie w funkcjonowaniu ucznia”	Sanepid	Wysoki	1 pogadanka	
	„Możliwości intelektualne – a osiągnięcia dydaktyczne dziecka”	psycholog	wysoki	1 pogadanka	
	„Klasa bez przemocy” - program dotyczący przemocy rówieśniczej”	Fundacja „Manzana”	wysoki	5 – godzinne spotkania dla rodziców, nauczycieli, uczniów	
	Świadomy wybór – pewny sukces	WSAP	wysoki	1 zajęcia 4 klas dotyczące walki ze stresem.	
	Kamienie pamięci – projekt IPN	szkoła	wysoki	3 realizacje – projekt dotyczący zachowania pamięci potomnych bohaterów czasów wojny, okresu stanu wojennego, czasów PRL	
	Znaczenie właściwego odżywiania – pogadanki o otyłości i złych nawykach żywieniowych	PWSiP	wysoki	3 realizacje w kolejnych latach (680 uczniów)	
	Szkoła dialogu.	Forum Dialogu Między Narodami	wysoki	1 realizacja – ok. 60 uczniów. Program dotyczący historii łomżyńskich Żydów	

Poznając przeszłość kształtujemy przyszłość	Polsko – Niemiecka Fundacja Młodzieżowa	wysoki	3 realizacje – uczestnictwo ok. 200 uczniów - 2 konferencje międzynarodowe polsko -niemieckie - 2 wizyty młodzieży w obozach zagłady w Niemczech
Akcje charytatywne prowadzone przez Szkole Koło Caritas	Wolontariusze pod opieką nauczyciela	wysoki	W ciągu 8 lat zrealizowano ok. 100 różnych akcji, kwest.
Akcje krwiodawstwa organizowane średnio dwa razy w roku.	PSKiK		W 8 kolejnych latach. Średnio corocznie młodzi oddają ok. 50 litrów krwi (ok. 40 krwiodawców)
„Problemy dorastającej młodzieży”.	Psycholog	wysoki	1 pogadanka dla rodziców.
„Szlachetna paczka” - akcja pomocy biednych rodzinom.	szkoła	wysoki	1 działanie angażujące zarówno uczniów, nauczycieli i rodziców.
„Pola Nadziei” - akcja charytatywna na rzecz hospicjum dla dzieci w Białymstoku.	szkoła	wysoki	1 akcja charytatywna (ok. 12 wolontariuszy).
Udział w Marszu Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku.	szkoła	wysoki	Corocznie 1 klasa ze sztandarem uczestniczy w Marszu Pamięci.
Nasze spotkania PARPA wśród młodzieży gimnazjum i liceum	szkoła	zrealizowano	1 spotkanie
„Przyjmuje czy bierze?” „Leki bez recepty?”	szkoła	ważne	18 spotkań
Apel Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	szkoła	ważne	18 spotkań
Wyloguj się do życia, „Cyrk motyli” uwrażliwianie na niepełnosprawność		ważne	2 spotkania
Program profilaktyczno – edukacyjny dotyczący zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej „Trzymaj formę”	Szkoła PSS-E	ważne	6 programów – 50 uczniów
Program profilaktyczno – edukacyjny dotyczący uzależnienia od nikotyny „Znajdź właściwe rozwiązanie	szkoła	ważne	5 programów – 65 uczniów

Program profilaktyczno – edukacyjny dotyczący uzależnień od nikotyny „Czyste powietrze wokół nas”	szkoła	ważne	5 programów – 55 uczniów	
Program profilaktyczno - edukacyjny dotyczący zdrowia „Nie pal przy mnie proszę”	szkoła	ważne	6 programów – 224 uczniów	
Program edukacyjny – wychowawczy „Niedźwiadek”	szkoła	ważne	3 programy – 98 uczniów	
Program profilaktyczny „Znajdź właściwe rozwiązanie”	szkoła	ważne	12 działań	
Program Współpracy z Rodzicami - „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży”	Szkoła	ważne	1 działanie	
Realizacja programu „Nasze spotkania” PARPA wśród młodzieży gimnazjum i liceum.	szkoła	zrealizowano	1 spotkanie	
Realizacja programu profilaktycznego wśród uczniów gimnazjum i liceum „Razem z pasją”	szkoła	zrealizowano	1 spotkanie	
Program „Akademia wychowania”	Szkoła	ważne	4-wydarzenia społeczne	
Program dla dzieci klas I i ich rodziców Pt. „ Niedźwiadek” „ Sztuka doceniania dziecka”, Lekcje przestrogi”, „ Nie pal przy mnie proszę”	szkoła	ważne	3 programy 1 prelekcja; liczba uczestników – 143 5 programów – 156 uczniów	
Program profilaktyczny „Nie ufaj bezgranicznie” – program związany z wyjazdami za granicę	szkoła Komenda Miejska Policji	ważne	3 prelekcje – 120 uczniów	
„Jak mówić aby dzieci nas słuchały, jak słuchać aby dzieci do nas mówiły” - Akademia Rodzica	przedszkole	ważne	Cykl 10 spotkań	
Uczymy Pamiętać –program uczący patriotyzmu		ważne	276 uczniów	
Bezpieczny przedszkolak Programy antyalkoholowe	przedszkola	ważne	40 programów	4550zł



	<p>Programy antynikotynowe Program wychowawczy przedszkola</p>				
	<p>Wdrażanie programów dotyczących prawidłowych postaw wychowawczych -program wychowawczy PP5 -program profilaktyczny PP5 -program antynikotynowy „Czyste powietrze wokół nas” Program „bezpieczne przedszkole” Program „akademia zdrowego przedszkolaka” Program „Podwodne Przedszkole” -program profilaktyczny „moje bezpieczeństwo i zdrowie”</p>	<p>Przedszkole, Policja, stacja sanitarno-Epidemiologiczna, poradnia Psychologiczno-pedagogiczna, MOSiR, Straż Pożarna, Grupa ratownicza „nadmocna”, MPK</p>	<p>Bardzo ważne</p>	<p>7 programów</p>	
	<p>Spotkanie z dietetykiem dotyczące zdrowego odżywiania.</p>	<p>szkola PWSiP</p>	<p>ważne</p>	<p>5 spotkań – 120 uczniów</p>	
	<p>„Społecznie zaangażowanej placówki” Uzyskanie certyfikatu</p>	<p>Szkola, Unicef</p>	<p>ważne</p>	<p>2 lata cykl - 130 uczniów i ich rodziców</p>	
	<p>Akademia Pedagoga z Pasją-wczesny start, lepszy i pełniejszy sukces. Zadanie z dotacji UM w Łomży</p>		<p>ważne</p>	<p>145 uczniów</p>	

V. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.

Lp.	Planowane działania	Instytucje uczestniczące	Poziom realizacji	Wskaźniki	Finanse
1.	<p><b>Promowanie zdrowego stylu życia poprzez realizację programów profilaktyki alkoholowej i innych uzależnień</b></p> <p>„Razem bezpiecznie zdrowo i wesolo – program profilaktyczny.                      W ramach programu realizacja zajęć :                      - psychologicznych „Korekta”                      - terapia indywidualna                      - zajęcia sportowe (futsal, piłka ręczna), muzyczne, teatralne</p> <p>„Profilaktyka uzależnień – alkohol”</p> <p>„Na drodze do uzależnienia” - profilaktyka uzależnień realizowana w klasach pierwszych</p> <p>Szkoła Dobrego Wyboru – projekt edukacyjny – informacyjny realizowany w ramach programu „Stop patologiom”.</p> <p>„Wyobraźnia liczona w promilach” - program pokazujący skutki jazdy pod wpływem alkoholu.</p> <p>„Młodzi patrzą na trzeźwo” - program pokazujący skutki jazdy pod wpływem alkoholu.</p> <p>„Dzień bez Papierosa” - kampania pokazująca skutki palenia papierosów.</p>	<p>Szkoła</p> <p>Szkoła</p> <p>Bractwo Trzeźwości im. Św. Brata Alberta</p> <p>profilaktyk</p> <p>szkoła</p> <p>Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Nadzieja, KMP w Łomży</p> <p>Fundacja „Zielony Liść”</p> <p>szkoła</p>	<p>ważne</p> <p>Wysoki</p> <p>wysoki</p> <p>wysoki</p> <p>wysoki</p> <p>wysoki</p> <p>wysoki</p> <p>wysoki</p>	<p>1. Liczba wydarzeń, kampanii społecznych.                      2. Liczba spotkań edukacyjnych w placówkach oświatowych dla uczniów i rodziców.</p> <p>Program realizowany był kolejno w latach 2009-2015 – 70 godzin rocznie (rocznie w programie brało udział ok. 200 uczniów)</p> <p>3 spotkania w klasach co dwa lata.                      Corocznie profilaktyka obejmowała klasy ok.18 klas w jednej realizacji.</p> <p>Program realizowany przez trzy lata 9 spotkań.</p> <p>1 realizacja – ok 90 uczniów</p> <p>3 realizacje - ok. 300 uczniów rocznie 14 klas po 2 godziny.</p> <p>1 realizacja ok 120 osób dorosłej młodzieży</p> <p>3 realizacje – 150 osób</p>	<p>Środki Urzędu Miasta i szkoły</p> <p>Szkoły</p>

	„Razem z pasją”	Szkoła	ważne	1 program 24 spotkania z młodzieżą	
	„Dbając o zdrowie - aktywnie spędzasz czas”	szkoła	ważne	30 - spotkań	
	„Warsztaty kulinarne”	szkoła	ważne	9- spotkań	
	Forum „Tradycje w nowoczesnej kuchni”	szkoła	ważne	1- spotkanie	
	„Przyjmuje czy bierze?” „Leki bez recepty?”	szkoła	ważne	18- spotkań	
	„Uczeń gimnazjum dba o swoje zdrowie” Program profilaktyczny	szkoła	ważne	12 spotkań	15 998 zł
	Bezpieczne wakacje	Placówka oświatowa	ważne	1 działanie	
	Każdy papieros niszczy Twoje zdrowie	Placówka oświatowa	ważne	5 spotkań	
	Uzależnienie – śmiertelna pułapka	Placówka oświatowa	ważne	3 spotkań	
	Konsekwencje używania środków odurzających	Placówka oświatowa	ważne	1 spotkanie	
	Stres – przyjaciel czy wróg.	Placówka oświatowa	ważne	1 spotkanie	
	U progu dojrzałości. Program profilaktyczny	Placówka oświatowa	ważne	7 spotkań	
	„Zdrowe odżywianie” - zasady racjonalnego odżywiania.	Placówka oświatowa	ważne	20 spotkań - 150 osób	
	Organizowanie zajęć sportowych – „w zdrowym ciele zdrowy duch”	Placówka oświatowa	ważne	70 spotkań	
	„Dzień zdrowego żywienia” - program cykliczny	Placówka oświatowa	ważne	2 działania – 96 osób	
	Program Profilaktyczno – Edukacyjny „Ważne wartości”	Placówka oświatowa	ważne	30 spotkań - 24 uczniów	14 801 zł
	Ogólnopolska Kampania Społeczna „Światowy Dzień Rzucania Palenia”.	Szkoła SK PCK	ważne	444 uczniów	

	„Światowy Dzień Zdrowia”	Szkoła SK PCK	ważne	23 spotkania -333 uczniów	
	„VII Olimpiada przedszkolaka” - zabawy sportowe dla dzieci i rodziców	PP9	ważne	1 działanie	
	Organizacja Zbiórek Żywności na rzecz najuboższych rodzin –zbiórka organizowana na przez PCK przy współpracy Caritas	Urząd Miasta Łomża, , szkoła, PCK, Caritas	ważne	740 uczniów	
	„Dzień bez przemocy ” - kampania informacyjna	Szkoła, PSSE w Łomży, nauczyciele	ważne	20 spotkań 450 uczniów	
	Fundacja „Pomóż im –Pola nadziei” – udział w akcji charytatywnej na rzecz nieuleczalnie chorych dzieci znajdujących się pod opieką hospicjum	Urząd Miasta Łomża, szkoła, Fundacja „Pomóż im- Pola Nadziei”, galeria Veneda	ważne	200 uczniów - cykl spotkań z rodzicami, uczniami, społecznością tomżyńską	
	„Nie pal przy mnie ,proszę ” , „Znajdź właściwe rozwiązanie ” „Powietrze wolne od dymu tytoniowego ”	Szkoła, PSSE w Łomży, nauczyciele,	ważne	700 uczniów, 23 spotkania	
	Program „Trzymaj Formę”		ważne	72 spotkania - 160	
	Promowanie akcji Honorowego krwiodawstwa-szkolne akcje krwiodawstwa	RCKiK oddział w Łomży	ważne	3 szkolne akcje honorowego krwiodawstwa 107 uczniów oddało 48,600l krwi.	
	„ Bezpieczne dziecko”	szkoła	ważne	15 spotkań i wydarzeń 2 spotkania	
	„ Nikotyna legalny narkotyk”	szkoła	ważne	5 wydarzeń	
	Nie pal przy mnie. Proszę.	szkoła	ważne	72 działania	
	Czyste powietrze wokół nas	szkoła	ważne	9 spotkań	
	Pokochaj i umiluj piękno życia	szkoła	ważne	24 spotkania	

Realizacja programu profilaktycznego wśród uczniów gimnazjum i liceum „Razem z pasją”	szkoła	zrealizowano	1 program - 24 spotkania z młodzieżą	
Realizacja programu „Nasze spotkania” PARPA wśród młodzieży gimnazjum i liceum.	szkoła	zrealizowano	1 program - 16 spotkań z młodzieżą	
„Żyj zdrowo”	szkoła	ważne	74 działania	8.845zł
„Bezpieczna szkoła”	KMP	ważne	4 - spotkania	
„Wędrując ku dorosłości bez uzależnień”		ważne	10 wydarzeń 23-spotkania edukacyjne dla uczniów 4 spotkania edukacyjne dla rodziców	15.000zł
„Lekcje przestrogi ”		ważne	12 spotkań -71 uczestników	
„Czyste powietrze wokół nas”		ważne	6 spotkań – 48 uczniów	
„Znajdź właściwe rozwiązanie”		ważne	10 spotkań - 80 uczniów	
„Świeże powietrze wokół nas”		ważne	11 spotkań - 47 uczniów 20 rodziców 3 grupy – 30 godz.	
„Wasze wybory”	Urząd Miejski, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły, Rada Rodziców	ważne	8 spotkań – 210 uczniów	28.740 zł 4.140 zł
„Najlepsze wyjście- nie wchodzić”	szkoła	ważne	1 wydarzenie - ok. 200 godz. zajęć	
„Rozważny przedszkolak” - realizacja programu profilaktycznego	przedszkole	ważne	1 wydarzenie – ok. 150	4.800,00
„Znajdź właściwe rozwiązanie „ program profilaktyczny.		ważne	15 spotkań – 73 uczestników	
„Tak czy Nie”- program zajęć opiekuńczo-wychowawczych	Szkoła, Urząd Miasta Łomża	ważne	40 uczniów - 60 godz. zajęć, 3 dni zajęć wyjazdowych	11600 zł

	„Wolontariusze” autorski program wychowawczo profilaktyczny skierowany do uczniów z grupy ryzyka		ważne	1 szkolenie 5 wydarzeń – 45 uczestników 60 spotkań Terapia indywidualna – 30 godz.	12 470,00 zł
	„Moje życie , moje pasje”	Szkoła, Urząd Miasta Łomża	ważne	40 uczniów, 60 h zajęć , 3 dni zajęć wyjazdowych	19 000 zł.
	„Uczę się i wiem”		ważne	40 uczniów, 44 h zajęć , 3 dni zajęć wyjazdowych	18 020 zł.
	„Równy start”		ważne	40 uczniów, 48 godz. zajęć, 3 dni zajęć wyjazdowych	20 214 zł.
	„Stawiam na własny rozwój”		ważne	40 uczniów, 44 godz. zajęć, 3 dni zajęć wyjazdowych	17 533
	„Rozwijamy skrzydła”		ważne	30 uczniów, 40 godz. zajęć, 4 dni zajęć wyjazdowych	16350 zł.
	„Poznaj, baw się i ucz”		ważne	40 uczniów, 50 godz. zajęć, 4 dni zajęć wyjazdowych	10890 zł.
	„Moje bezpieczeństwo i zdrowie” „Bezpieczny świat mojego dziecka” „Szkodliwości używek i promocji zdrowego stylu życia” „Papieros to nie to” „W zdrowym ciele zdrowy duch” „Stop uzależnieniom” „Z rodziną weselej” -piknik rodzinny.	Przedszkole, Urząd Miejski, Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MO-SiR, POZ	ważne	7 spotkań dla dzieci i rodziców:	4 000,-
	„ Trzeźwi i młodzi” - w ramach programu profilaktycznego : „ Każdy przedszkolak wie, że kto pije robi źle”		ważne	2 działania - 60 dzieci	
	„Trzeźwa rodzina – szczęśliwa rodzina” :		ważne	9 działań 4 spotkania	4 500,-zł

	„Życie bez butelki” „Mamo, tato nie pal!”		ważne	2 kampanie 5 spotkań - 35 osób	
	Szkolny happening „Kampania antynikoty- nowa”.	Samorząd Uczniowski	ważne	1 działanie 700 osób.	

Łomża dn. 15.05.2015  
Danuta Taurogińska